

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

March 2025 | ET

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [CS](#)
- [DA](#)
- [EN](#)
- [DE](#)
- [FR](#)
- [EL](#)
- [GA](#)
- [HR](#)
- [IT](#)
- [LV](#)
- [LT](#)
- [HU](#)
- [MT](#)
- [NL](#)
- [PL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SL](#)
- [SV](#)

Available Languages:

JUHTKIRI

Juhtkiri

Lõhede ületamine: kuidas kodanikuühiskond saab võidelda kahjuliku polariseerumise vastu

Ajal, mil meie ühiskond seisab silmitsi kasvava polariseerumisega ja usaldus demokraatlike institutsioonide vastu väheneb, peab kodanikuühiskond selle väljakutse vastu võtma. Polariseerumine iseenesest ei ole alati halb; demokraatlik arutelu eeldabki erinevaid seisukohti. Kui aga polariseerumine viib vaenulikkuse, desinformatsiooni ja lõhestatuseni, ohustab see meie demokraatia alustalasid.

Tänavuse kodanikuühiskonna nädala jooksul nägime märkimisväärsed näiteid algatustest, millega võideldakse kahjuliku polariseerumise vastu. EMSK kodanikuühiskonna auhinnaga on esile tõstetud organisatsioone, mis tegelevad meediapädevuse, desinformatsiooni vastu võitlemise ja põlvkondadevahelise dialoogi edendamisega. Kui me tahame ehitada elujõulist ja sidusat ühiskonda, siis just selliseid projekte tulebki toetada.

Oleme tunnistajaks kasvavale ühiskondlikule killustumisele kogu Euroopas. Probleeme on palju: majanduslik ebavõrdsus, sotsiaalne tõrjutus, digitaalne väärinfo ja poliitiline ekstremism. Viimase aja populistlike liikumiste esilekerkimine kogu Euroopas, meedia pluralismi vähenemine ja usalduse vähenemine institutsioonide vastu näitavad, kuidas polariseerumine õhutab rahulolematust. Need suundumused nõrgestavad demokraatlikke struktuure ja õõnestavad sotsiaalset ühtekuuluvust. Sellistel aegadel ei ole kodanikuühiskond mitte ainult demokraatlikus protsessis osaleja, vaid ka selle vastupidavuse kaitsja.

Kodanikuühiskonna organisatsioonid on pikka aega olnud demokraatlike väärtuste kaitsmisel esirinnas. Nad tegutsevad vahendajatena, toovad kuuldavale erinevad seisukohad, võitlevad väärinfo vastu ja edendavad informeeritud avalikke arutelusid. Nad pakuvad platvormi neile, kes tunnevad, et neid ei võeta kuulda, ning propageerivad kaasavat poliitikat, mis pigem tasandab kui süvendab lõhesid. Kodanikualgatuse, faktipõhiste arutelude ja sallivust edendavate algatuste kaudu võitleb kodanikuühiskond aktiivselt lõhestavate jõudude vastu.

Komitee on veendunud, et osaluse ja dialoogi tugevdamine on ainus võimalik tee edasi. Me näeme seda oma töös iga päev – meie liikmed, kes esindavad tööandjaid, ametiühinguid ja valitsusväliseid organisatsioone, osalevad jõulistest aruteludes, kuid alati eesmärgiga leida ühist keelt. Meie tugevus seisneb konsensusel ja see on mudel, mida tuleb laiendada kogu Euroopasse.

Kodanikuühiskonnale tuleb luua tingimused, et ta saaks etendada oma täit rolli polariseerumise vastu võitlemisel. See tähendab, et kodanikuühiskonnale tuleb tagada juurdepääs rahastamisele, kaitsta tema vaba tegutsemist ja edendada keskkonda, kus tema panust demokraatlikku ellu tunnustatakse ja hinnatakse. Osalemismehhanisme, olgu nendeks siis kodanikega peetavad konsultatsioonid, rohujuure tasandi algatused või aruteludemokraatia vahendid, tuleb tugevdada, et inimesed tunneksid end otsuste tegemisse kaasatuna.

Euroopa tulevik sõltub sellest, kas kodanikud tunnevad end esindatuna, kaasatuna ja kuuldavõetuna. Kodanikuühiskond ei ole demokraatia lisand – see on tema selgroog. Kuna me tegutseme lõhestumise ajastul, peame andma kodanikuühiskonnale vahendid, tunnustuse ja ruumi, mida ta vajab, et jätkata meie demokraatlike väärtuste kaitsmist. Dialoogi pidamise, sotsiaalse kaasatuse edendamise ja ekstremismi vastu võitlemise kaudu võib kodanikuühiskond olla jõud, mis muudab polariseerumise konfliktiallikast konstruktiivse arutelu ja sotsiaalse arengu mootoriks.

Töötame koos selle nimel, et lõhestumine ei määraks meie tulevikku. Selle asemel ehitame üles Euroopa, kus arvamuste mitmekesisus tugevdab meie ühtsust, kus kaasamine taastab usalduse ja kus kodanikuühiskond näitab teed lõhede ületamisel.

Oliver Röpke

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president

ÜRITUSTE KALENDER

3. aprill 2025

Toimiv sotsiaaldialoog elu- ja töökvaliteedi parandamiseks Lääne-Balkani piirkonnas, Tirana (Albaania)

10. aprill 2025

ELi harvikhaguste tegevuskava suunas, Varssavi (Poola)

29.-30. aprill 2025

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu istungjärg

ÜLLATUSKÜLALINE

Meie üllatuskülaline on Prantsuse ajakirjanik, raamatute autor ning kaitse- ja välispoliitika ekspert Nicolas Gros-Verheyde. Ta analüüsib Euroopa Komisjoni hiljuti esitatud taasrelvastamise kava „ReArm Europe“ viit ettepanekut. Kava eesmärk on tugevdada Euroopa kaitset, pidades silmas kasvavat ebakindlust seoses USA valmisolekuga toetada Euroopa julgeolekut.

Nicolas Gros-Verheyde on olnud ajakirjanik alates 1989. aastast. Ta on töötanud ajalehe Ouest France, telekanalite ARTE ja LCI ning raadiojaama France Culture ELi ja NATO korrespondendina. Ta on Euroopa ringkondades hästi tuntud ja hinnatud tänu oma laialdastele teadmistele Euroopa asjadest ning välis- ja kaitsepoliitikast. Ta on veebiplatvormi B2 peatoimetaja. Tegemist 2008. aastal asutatud juhtiva ja kõige ulatuslikuma veebiuudiste portaaliga, mis keskendub Euroopa kaitse ja diplomaatiaga seotud teemadele. Portaali haldab ajakirjanike ühistuna tegutsev mittetulundusühing ja seda rahastatakse tellimustest.

<https://club.bruxelles2.eu/>

Nicolas Gros-Verheyde on raamatute „La défense européenne à l'heure de la guerre en Ukraine“ ja „La politique européenne de sécurité et de défense commune“: Parce que l'Europe vaut bien une défense“ autor, väljaande „Europe de la défense“ kaasautor ning poliitikakommentaator telekanalites LN24, France Info ja RTBF.

COPYRIGHT: NICOLAS GROS-VERHEYDE

TAASRELVASTAMISE KAVA „REARM EUROPE“

Nicolas Gros-Verheyde

Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen esitles taasrelvastamise kava „ReArm Europe“, mille 27 liikmesriiki kiitsid heaks 6. märtsil toimunud erakorralisel tippkohtumisel. See sisaldab viit olulist ettepanekut, mis on kahtlemata huvitavad, ent väärivad ka edasist arutelu.

Esimene ettepanek puudutab paindlikkust stabiilsuse ja kasvu paktis.

Komisjon teeb ettepaneku aktiveerida stabiilsuse ja kasvu pakti vabastusklausel, mis võimaldaks liikmesriikidel suurendada kaitsekulutusi 1,5% SKPst, ilma et sellega kaasneks nende suhtes ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse algatamise oht. Oodatav kokkuhoid? „Ligikaudu 650 miljardit eurot nelja aasta jooksul. Euroopa peab märkimisväärselt suurendama oma kaitsekulutusi,“ märgib Ursula von der Leyen.

Teine ettepanek on võtta kasutusele kaitsevaldkonna uus laenuvahend.

Selle vahendi väärtus oleks 150 miljardit eurot ja seda rahastataks ELi eelarvest antavate laenudega makromajandusliku finantsabiga sarnase süsteemi raames. Vahendit on kavas kasutada tõsiste puudujääkide all kannatavates esmatähtsates valdkondades: õhu- ja raketikaitse (Saksamaa õhutõrjealgatus European Sky Shield), suurtükisüsteemid, raketid ja laskemoon, droonid ja droonitõrjesüsteemid, strateegilised võimaldid, elutähtsa (sealhulgas kosmosega seonduva) taristu kaitse, sõjaväeline liikuvus, kübervaldkond, tehisintellekt ja elektrooniline sõjapidamine.

Protsessi kiirendamiseks teeb komisjon ettepaneku kasutada ELi toimimise lepingu artiklit 122: erandlikes oludes eeldab otsuse tegemine üksnes liikmesriikide nõusolekut ELi nõukogus ja Euroopa Parlamenti tuleb otsusest vaid teavitada. See on küsitav demokraatlikust protsessist kõrvalehoidmine. Euroopa kaitse tõhustamise kava kinnitati Versailles' tippkohtumisel märtsis 2022 – kolm aastat tagasi! Keeruline on põhjendada selle protsessi kiireloomulisust.

Kolmas ettepanek on kasutada piirkondlikke vahendeid.

Komisjon rõhutab, et lühiajaliselt saab Euroopa Liit Euroopa eelarvet paremini ära kasutada, paigutades ümber teatavate eelarveridade vahendeid. Komisjon teeb ettepaneku anda liikmesriikidele võimalus „kasutada ühtekuuluvuspoliitika programme kaitsekulutuste suurendamiseks“ ning ta soovib lihtsustada vabatahtlike ülekannete tegemist kaitse-eesmärgil teistesse ELi fondidesse.

See kujutab endast olulist kärbet praeguses mitmeaastases eelarvekavas (2021–2027). Küsimus on: kas me peaksime ohverdama sotsiaalse või piirkondliku ühtekuuluvuse kaitse huvides? Seda tuleks arutada.

Samal ajal võiks Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi STEP veelgi enam kasutusele võtta, laiendades seda kõigile kaitsesektori tehnoloogiatele. Teine võimalus on komisjoni sõnul olemasolevate piirangute, näiteks konkurentsieeskirjade või eel- ja kaasfinantseerimise eeskirjade leevendamine.

Neljas ettepanek puudutab Euroopa Investeeringuspanga (EIP) laene.

EIP ja selle aktsionärid (liikmesriigid) on korduvalt väljendanud oma vastuseisu mis tahes püüdele edendada laenuandmist puhtalt sõjalisele sektorile, eelistades kahesuguse kasutusega toodete sektorit. Seepärast tahab komisjon muuta Euroopa Investeeringuspanga poliitikat.

Viies ettepanek hõlmab erakapitali mobiliseerimist.

Eesmärk on võimaldada kaitsevaldkonna ettevõtetele parim võimalik juurdepääs kapitalile ja rahastamisele, sest rahastuse puudumine on olnud tööstusharu jaoks valdav probleem. See idee tuleks lisada Euroopa hoiuste ja investeeringute liitu käsitlevasse teatisse.

OTSE ASJA KALLALE!

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liige ja arvamuse „[ELi kaitsevaldkonna rahastamine](#)“ raportöör Marcin Nowacki loetleb komitee soovitusi ELi julgeoleku tugevdamiseks. Ajal, mil julgeolekuohud kasvavad ja

liitlassuhted muutuvad, kutsub komitee üles looma ühtset ja tugevat ELi kaitsemehhanismi. Euroopa ei saa enam nii suurel määral toetuda ELi-välistele relvatarnijatele, nagu seda praegu tehakse. Kuid küsimus ei ole mitte ainult kulutuste suurendamises, vaid ka selles, et kulutada tuleb targalt ja tõhusalt.

EUROOPA KAITSEPOLIITIKA: KULUTADA TULEB TARGALT JA TÕHUSALT

Marcin Nowacki

Ajal, mil Euroopa seisab silmitsi kiiresti muutuva geopoliitilise maastikuga, tekib oluline küsimus: kuidas saab Euroopa Liit tagada oma julgeoleku üha ebakindlamas maailmas? Arvamuses „[ELi kaitsevaldkonna rahastamine](#)“ esitab komitee põhjaliku tegevuskava, et tugevdada ELi julgeolekut ning valmistuda nii praegusteks kui ka tulevasteks väljakutseteks.

Arvamus valmis ajal, mil julgeolekuohud kasvavad. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee seisukohavõtu keskmes on üleskutse luua ühtne ja tugev ELi kaitsevaldkonna rahastamise mehhanism. Praegused rahastamisstruktuurid on ebapiisavad ja vaja on teha muutusi. Ilma koordineerituma lähenemisviisita kaitsevaldkonna rahastamisel on ELil oht jääda oma huvide kaitsmisel maha. Arvamuses tõstatatud mureküsimuste hulgas on asjaolu, et 78% ELi riikide poolt kaitsevaldkonna hangetele kulutatud 75 miljardist eurost läks kolmandate riikide tarnijatele, nagu on märgitud komisjoni aruandes [Euroopa konkurentsivõime tuleviku](#) kohta. Seda kasvavat sõltuvust välistest tarnijatest ei saa eirata.

Kuid küsimus ei ole mitte ainult kulutuste suurendamises, vaid ka selles, et kulutada tuleb targalt ja tõhusalt. Komitee soovib tugevdada koordineerimist ELi ja NATO vahel, suurendada selliste algatuste nagu Euroopa Kaitsefond ja Euroopa rahutagamisrahastu rahastamist ning keskenduda ühishangetele, et ühtlustada ressursside kasutamist ja vähendada kulusid. Lisaks toetab komitee ideed, et NATO Euroopa liikmed eraldaksid vähemalt 2,5% oma SKTst kaitsele, mis tõhustaks Euroopa reageerimist praegustele geopoliitilistele ohtudele. See suurem kulueesmärk tagab, et NATO Euroopa liikmed aitavad tõhusamalt kaasa kollektiivsele julgeolekule, säilitades samas täieliku suveräänsuse oma relvajõudude üle.

Lisaks on ELi kaitsevõime tugevdamisel olulised sellised algatused nagu laskemoona tootmist toetav määrus ja instrument Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks ühishangete kaudu (EDIRPA). Need jõupingutused võimaldavad Euroopal tõhusalt koondada ressursse, tagades nii sõjalise kui ka tsiviilvalmiduse.

Tehnoloogia areng, sealhulgas tehisintellekt, droonid ja küberturvalisus, on muutumas riikide julgeoleku jaoks üha olulisemaks. Komitee rõhutab, et oluline on investeerida nendesse valdkondadesse, et uusi ohte ennetada. Avaliku ja erasektori koostöö on innovatsiooni edendamisel võtmetähtsusega, eriti tehisintellekti, droonide ja küberturbesüsteemide valdkonnas.

Arvamuses kutsutakse üles looma vastupanuvõimelist Euroopa kaitsetööstuse ökosüsteemi, soodustades tõhusamat koostööd ettevõtete, VKEde ja valitsuste vahel. Innovatsiooni edendamine ja Euroopa

konkurentsivõime säilitamine vähendavad sõltuvust välistest tarnijatest, luues iseseisvama kaitsetööstuse.

Lisaks ei tohiks me unustada ka ELis toimuvaid piirkondlikke algatusi. Piirkondliku koostöö tugevdamine aitab kohandada kaitsestrateegiaid, et lahendada eri liikmesriikide konkreetseid julgeolekuprobleeme. Selline lähenemisviis tagab, et piirkondlikke probleeme käsitletakse asjakohaselt laiemas ELi raamistikus.

ELi kaitsevaldkonna tugevdamine ei tähenda mitte ainult julgeolekut, vaid ka ELi väärtuste säilitamist. Me usume, et järgides meie arvamuses esitatud tegevuskava, suudab EL kindlustada oma tuleviku ning kaitsta oma rahu ja majandushuve.

ÜKS KÜSIMUS...

Küsisime Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse „[Kodanikuühiskonna soovitud Euroopa ookeanipakti koostamiseks](#)“ raportöörilt Javier Garat Pérezilt, millised on komitee kõige olulisemad soovitud Euroopa Komisjoni algatuse kohta, milles esitatakse terviklik visioon kõigis ookeanidega seotud poliitikavaldkondades. Milliseid konkreetseid meetmeid tuleb võtta, et kaitsta ookeane kahju ja reostuse eest ning säilitada nende elurikkus? Millised on suurimad ohud ookeanide elujõulisusele ja milliseid lahendusi komitee pakub?

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE VISIOON EUROOPA Ookeanipaktist – Konkurentsivõime, Vastupanuvõime ja Heaolu Tegevuskava

Javier Garat Pérez

Vastuseks president Ursula von der Leyeni Euroopa ookeanipakti algatusele on Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitanud olulised soovitud, kuidas edendada terviklikku ja tasakaalustatud lähenemisviisi ookeanide majandamisel. Komitee visioon keskendub elujõuliste ja tulutoovate ookeanide tagamisele, ELi sinise majanduse soodustamisele, mereuuringute ja innovatsiooni tugevdamisele ning mereökosüsteemide kaitsmisele tulevaste põlvkondade jaoks.

Sinise majanduse potentsiaali täielik ärakasutamine

Komitee rõhutab tugeva ja konkurentsivõimelise sinise majanduse arendamise tähtsust. See hõlmab õigusraamistike lihtsustamist, strateegilise autonoomia tagamist, innovatsiooni edendamist ja süsinikuheite vähendamist.

Meretööstuse jõuka tuleviku kindlustamiseks toetame kiireid investeeringuid e-kütustesse, avamere taastuenergiasse ja uuenduslikesse meretehnoloogiatesse. Lisaks aitab selgete kestlikkuse eesmärkidega tugeva merendusklatri loomine säilitada Euroopa juhtpositsiooni meretööstuses. Seepärast on hädavajalik luua sinise majanduse väärtusahelate tööstusliit ja tugevdada ELi merendusjulgeoleku strateegiat.

Lisaks soovime anda hinnang praegu kehtivatele poliitikameetmetele, näiteks ühisele kalanduspoliitikale. Jätakuvalt tuleks toetada säästvat kalapüüki ning samal ajal tuleks vähendada sõltuvust mereandidest. Impordile tuleks kohaldada samu sotsiaalseid ja keskkonnastandardeid. Samuti kutsub komitee Euroopa Komisjoni üles töötama 2026. aastaks välja nn sinist toitu käsitleva ELi tegevuskava.

Merendusteadmiste, -uuringute ja -innovatsiooni edendamine

Komitee nõuab merendusuuringute ja -innovatsiooni suuremat rahastamist, rõhutades vajadust ülemaailmse teaduskoostöö ja parema tehnoloogia järele merendussektoris. Selleks soovime luua sinise majanduse keskused ja ELi ookeanivaatluskeskus.

Investeeringute ja rahastamise suurendamine ookeanide jätkusuutlikkuse tagamiseks

Toonitame vajadust mobiliseerida märkimisväärsed avaliku ja erasektori rahalisi vahendeid, et toetada kestliku arengu eesmärki nr 14 (ookeani- ja mereökosüsteemid). Selleks tuleks ELi rahastamisprogrammides, näiteks programmis „Euroopa horisont“, luua spetsiaalsed eelarveread ookeaniprojektidele. Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond peaks samuti saama tugevamat rahalist toetust, et toetada konkurentsivõimelisi ja vähese süsinikuheitega sektoreid.

Sotsiaalselt kaasav ja õiglane üleminek

Vastupanuvõimeline ookeanimajandus peab tagama merendustöötajate õiglase kohtlemise. Komitee soovib meetmeid tööjõupuuduse vähendamiseks, põlvkonnavahetuse soodustamiseks ja kutsealase ümberõppe võimaluste pakkumiseks. Et kaitsta töötajaid, eelkõige neid, kes ei saa tehnoloogiliste muutuste tõttu uutele ametikohtadele üle minna, tuleks kehtestada ulatuslikud sotsiaaltoetussüsteemid.

Elujõuliste ja vastupanuvõimeliste ookeanide tagamine

Meie ookeane ähvardavad kliimamuutuste, reostuse, plasti ja inimtegevuse surve tõttu paljud ohud. Seepärast kutsume üles tegema suuremaid pingutusi merede taastamiseks ja kaitsmiseks ning nende jätkusuutlikuks kaitseks kooskõlas ülemaailmsete elurikkuse säilitamise kohustustega. Hea keskkonnaseisundi saavutamine on oluline ka majandusliku stabiilsuse ja kliimamuutustele vastupanuvõime seisukohalt. Lisaks peaksime kiiresti investeerima rohelisse taristusse, reostuse vähendamisse ja Euroopa kliimakohanemise kavasse, tugevdades samal ajal ELi juhtpositsiooni ülemaailmses merenduse majandamises.

Tervikliku ookeanide majandamise raamistiku tagamine

Et suurendada majanduslikku õitsengut ja austada samal ajal meie keskkonna taluvuspiire, kutsub komitee üles tegema piirkondlikku koostööd kohalike kogukondadega, et tagada poliitikameetmete omavaheline kooskõla. Samuti soovib ta paremaid rahvusvahelisi kokkuleppeid, tugevamat ELi ookeanidiplomaatiat ja merendusele keskendunud tööühmi ELi institutsioonides.

Lõpetuseks soovib komitee parandada mereala ruumilist planeerimist, et tasakaalustada eri huve, näiteks ühelt poolt avamereenergia laiendamist ja teiselt poolt kalandust ja vesiviljelust. Eesmärk on edendada kooseksisteerimist ja kestlikkust ning tagada samal ajal traditsiooniliste kalapüügiga tegelevate kogukondade säilimine ja kaasamine otsuste tegemisse.

EMSK UUDISED

Kodanikuühiskond tule all: miks EL peab nüüd tegutsema

Kodanikuühiskonna organisatsioone rünnatakse kogu Euroopas ja Ameerikas. EL peab kohe asuma tegutsema nende ja demokraatia kaitsmiseks. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee saatis oma täiskogu arutelult rahvusvahelisel vabaühenduste

päeval selge sõnumi: kodanikuühiskonna organisatsioonid on demokraatia kaitsjate esirinnas. Ajal, mil rahastamiskärped ohustavad nende püsijäämist, peab EL võtma viivitamata meetmeid nende kaitsmiseks ja toetamiseks.

27. veebruaril korraldas komitee arutelu teemal „EL ja kodanikuühiskond: demokraatia ja osaluse tugevdamine“, mis andis kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajatele ja ekspertidele ning Euroopa Parlamendi liikmetele võimaluse arutada ja hinnata kodanikuühiskonna organisatsioonide rolli selles olulises valdkonnas.

Euroopa Parlamendi liige **Raquel García Hermida-Van Der Walle** (Renew Europe) märkis, et kodanikuühiskonna organisatsioonid aitavad sageli kaasa kontrolli- ja tasakaalustussüsteemi toimimisele. Kodanikuühiskonna organisatsioonid pakuvad ka erinevaid sotsiaalse suhtlemise meetodeid, mis võivad asendada valitsussektori teenuseid, kui need puuduvad. Sellest tulenevalt on kodanikuühiskonna organisatsioonid esimesed, kes võetakse sihikule, kuna nad võivad osutada mõnele valitsusele poliitiliselt ebamugavaks.

Transparency International Europe'i direktor **Nicholas Aiossa** ütles: „Euroopa Parlamendis on toimumas sihipärane poliitiline kampaania, mille eesmärk on diskrediteerida ja häirida kodanikuühiskonna organisatsioonide rolli ja toimimist ning jätta nad rahastuseta. Tõendeid finantsrikkumiste kohta ei ole leitud.“

Jaanuaris süüdistas Euroopa Parlamendi paremtsentriline Euroopa Rahvapartei (EPP) keskkonna- ja kliimalaseid vabaühendusi selles, et Euroopa Komisjon rahastab neid lobitöö tegemiseks parlamendis, teistes ELi institutsioonides ja Euroopa Parlamendi liikmete juures, mis tekitas Euroopa kodanikuühiskonna organisatsioonide seas sügavat pahameelt.

Kodanikuühiskonna organisatsioonide kritiseerimises ei ole midagi uut, kuid hiljutisi rünnakuid on võimendanud valeuudised ja väärinfo. Nagu komitee kontaktrühma kaasesimees **Brikena Xhomaqi** ütles, on olukord häirekell kõigile kodanikuühiskonna organisatsioonidele, mis annab märku vajadusest ühineda ja algetada muutusi. Tema sõnul peaksid inimesed teadma, et enamik kodanikuühiskonna organisatsioone põhineb vabatahtlikul tööol, nii et me ei raiska maksumaksjate raha.

Osalejad kutsusid ka Euroopa Komisjoni üles sel teemal jõulisemalt sõna võtma ning pakkusid välja mitmeid lahendusi kodanikuühiskonna organisatsioonide rolli tugevdamiseks.

Raquel García Hermida-Van Der Walle kavatseb enda sõnul nõuda, et õigusriigi olukorda käsitlevas aruandes ja tingimuslikkuse mehhanismis tunnustataks ja tugevdataks senisest rohkem eeltingimusena kodanikuühiskonna organisatsioonide rolli.

Euroopa Parlamendi liige **Michał Wawrykiewicz** (EPP) ütles, et tema ülesanne on suurendada teadlikkust nendest põhiteemadest oma fraktsioonis. Teine tema poolt tõstatatud küsimus oli otsustajate teavitamine sellest, et kodanikuühiskonna organisatsioonid ja vabaühendused on kohapeal tegutsevad organisatsioonid, kes osutavad olulisi teenuseid, mis mõjutavad otseselt inimeste elu.

Komitee president **Oliver Röpke** toetas kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajate seisukohti, öeldes: „Me peame vastu seisma püüdlustele seada nende organisatsioonide õiguspärasus kahtluse alla või piirata nende juurdepääsu demokraatliku osalemise jaoks olulistele ressurssidele. Alates rahastamispirangutest kuni kasvava poliitilise surveni – üks on selge: kodanikuühiskonna organisatsioonid vajavad oma elutähtsa töö jätkamiseks tugevamat ja prognoositavamalt toetust.“ (at)

Väljakutsed on tohutud, kuid sama suur on ka kodanikuühiskonna jõud

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee korraldatud kodanikuühiskonna nädalale 17.-20. märtsil 2025 kogunes üle 800 osaleja kodanikuühiskonna organisatsioonidest ja sidusrühmadest kogu Euroopast, nende hulgas

noorteorganisatsioonide ja vabaühenduste esindajad ja ajakirjanikud. Avaistungi teemadeks olid kodanikuruumi kaitsmine õiguslike meetmete kaudu ja kodanikuühiskonna võtmerolli kinnitamine: hoida võimalolijaid vastutavana, ehitada sildu, toetada sotsiaalset vastupanuvõimet ja anda hääl neile, kes jäetakse liiga sageli tähelepanuta.

2025. aasta kodanikuühiskonna nädala teemaks oli „Ühtekuuluvuse ja kaasamise tugevdamine polariseerunud ühiskondades“. Ürituse keskmes olid kolm olulist algatust, nimelt kontaktrühmade paneelarutelud, Euroopa kodanikualgatus ja kodanikuühiskonna auhind, ning selle eesmärk oli

- tegeleda kasvava polariseerumisega, mida on viimastel aastatel süvendanud finantskriisi, kliimamuutuste ja suureneva sissetulekute ebavõrdsuse mõju;
- rõhutada kodanikuühiskonna võtmerolli selles kontekstis;
- koguda kodanikuühiskonna lahendusi ja nõudmisi ELi poliitikakujundajatele, et aidata kaasa Euroopa polariseerumise vähendamisele, tugevdades ühiskonna sidusust ja demokraatlikku osalust ühiskonna jaoks olulistes valdkondades.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president **Oliver Röpke** rõhutas oma avakõnes: „Kodanikuühiskond peab väljakutsega toime tulema. Osalemine, dialoog ja solidaarsus ei ole lihtsalt ideaalid, vaid need on

vastupidava ja ühtse Euroopa alus. Kodanikuühiskonna nädalale kogunedes kinnitame veel kord oma pühendumust kaasamisele ja kodanikuaktiivsusele. Tugev demokraatia ei sõltu mitte ainult institutsioonidest, vaid kõigi inimeste osalemisest.“

Londoni City Saint George'i ülikooli poliitika- ja sotsiaalteaduste professor **Albena Azmanova** rääkis oma põhisõnavõttus kasvavast majanduslikust ebakindlusest, millega enamik inimesi silmitsi seisab ja mida ta nimetas „ebakindluse epideemiaks“. Ta selgitas, miks kodanikuühiskond on väga laialdase ebakindluse ajal määrava tähtsusega läbimurde saavutamiseks.

„Laialt levinud majanduslik ebakindlus on võtnud enamikult inimestelt võitlusvaimu. Kodanikuühiskonnal aga on tahe võidelda. Kodanikuühiskonna aktivistid juhinduvad soovist tegutseda teatavate rikkumiste vastu. Nad on demokraatia nähtavad jalad ja käed,“ ütles ta.

Euroopa Parlamendi asepresident **Younous Omarjee** ütles: „Me vajame kodanikuühiskonda liimina kodanike vahel, arvestades kasvavat individualismi, ja vallina levivate paremäärmuslike ideede vastu.“

Vabaühenduste olulist rolli sotsiaalses vastupanuvõimes ning nende toetust haavatavatele ja äärepoolsetele rühmadele tõi esile ELi eesistujariigi Poola kodanikuühiskonna minister **Adriana Porowska**, kes jagas ka Poola kogemust seoses kodanikuühiskonna panusega riikliku vastupanuvõime tagamisel.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Euroopa kodanikuühiskonna võrgustike kontaktrühma kaasesimees **Brikena Xhomaqi** rõhutas, et ELi uhket juhtpõhimõtet, ühtsust mitmekesisuses, kasvatatakse rohujuuretasandil. Ent Xhomaqi mainis, et kodanikuühiskonna organisatsioonid ja vabaühendused on rünnaku all, nende rahastamine ja roll seatakse kahtluse alla. „Ilma ressursideta ei saa kodanikuühiskonna organisatsioonid toimida. Meil on vaja, et institutsioonid kaitsevad kodanikuühiskonda, meil on vaja õiguskaitset kodanikuruumi jaoks, et hoida meie ühiskonda koos ja ühtsena mitmekesisuses.“

[Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee](#) [15. kodanikuühiskonna auhinna võitis Slovakkia](#) [väitlusühendus kahjuliku polariseerumise vastase](#) [võitluse eest](#)

Komitee maineka kodanikuühiskonna auhinnaga tõstetakse esile kodanikuühiskonna silmapaistvat panust Euroopa identiteedi ja kodanikuaktiivsuse säilitamisse ja tugevdamisse. Igal aastal on auhind pühendatud eri teemale, millel on komitee tööga seotud pakiline ühiskondlik tähtsus.

20. märtsil tunnustas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kolme Slovakkia, Belgia ja Prantsusmaa kodanikuühiskonna organisatsiooni nende murranguliste projektide eest, millega võideldakse üha laialdasema kahjuliku polariseerumise vastu kogu Euroopa Liidus.

32 000 euro suurune auhind jagati kolme võitja vahel.

Komitee andis 14 000 euro suuruse **peaauhinna** Slovakkia väitlusühendusele [kriitilise mõtlemise olümpiaadi](#) korraldamise eest. Tegu on teedrajava algatusega, mis parandab Slovakkia noorte võimet tulla toime väärinfoga. Projekti raames korraldatakse õpilaskonkurss kolmes vanuserühmas, kus õpilased käsitlevad päriselu meediaprobleeme ja hindavad sisu selle usaldusväärsuse seisukohast.

Ülejäänud kaks auhinnavõitjat said kumbki 9000 eurot.

Teiseks tuli Prantsusmaa ühendus „**Reporters d'Espoirs**“ oma projektiga „Prix Européen Jeunes Reporters d'Espoirs“, mis on prantsuskeelne koolitusprogramm lahendustele orienteeritud ajakirjanduse valdkonnas.

Kolmas auhind anti Belgia ühingu **FEC Diversité asbl** projekti „ESCAPE GAME EXTREME DROITE pour se désintoxiquer“ eest, mis on paremäärmuslike ideoloogiate vastu suunatud immersiiivne mäng.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 15. kodanikuühiskonna auhinna eeskirjad

Komitee 15. kodanikuühiskonna auhinnaga tõstetakse esile üksikisikute, eraettevõtjate ja kodanikuühiskonna organisatsioonide juhitud mittetulunduslikke projekte, mis aitavad võidelda kahjuliku polariseerumise vastu kogu Euroopa Liidus.

Viimastel aastatel on Euroopat tabanud mitu kriisi, nagu Venemaa agressioonisõda Ukrainas, energiahindade ja elukalliduse tõus ning COVID-19 pandeemia jätkuvad majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed. Sellised kriisid võivad vähendada usaldust avaliku sektori asutuste vastu ja põhjustada kahjulikku polariseerumist kogu ühiskonnas.

Kuigi polariseerumine võib olla avatud ja pluralistliku ühiskonna osa, on kasvav populism ja negatiivne polariseerumine Euroopa demokraatia olulised väljakutsed. Euroopa seisab silmitsi ka traditsioonilise meediamaaastiku jätkuva killustumise, üha rohkema väärinfo ja rünnakutega meediavabaduse vastu, mis kõik ohustavad omakorda demokraatlikke väärtusi.

Selle aasta võitjad valiti välja tugevas ja mitmekesises konkurentsist enam kui 50 kandidaadi seast, kes olid esitatud 15 liikmesriigist. Võitnud projektid valiti välja tänu nende erakordsele loovusele, entusiasmile ja pühendumusele kahjuliku polariseerumise vastasele võitlusele Euroopa ühiskonnas.

„Organiseeritud kodanikuühiskonnal on oluline roll Euroopa demokraatia kaitsmisel, nagu on taas tõestanud selle aasta märkimisväärsed ja laiaulatuslikud projektid,“ ütles komitee teabevahetuse eest vastutav asepresident **Aurel Laurențiu Plosceanu**.

[Kolm aastat Venemaa sõda Ukrainas: ELi geopoliitilise tuleviku määratlemine](#)

„Kinnitame oma solidaarsust Ukraina rahvaga ajal, mil Venemaa jõhker ja provotseerimata agressioonisõda Ukraina vastu on kestnud juba kolm aastat. See on rünnak mitte ainult suveräänse riigi, vaid ka põhiväärtuste - demokraatia, inimväärikuse ja

reeglitel põhineva rahvusvahelise korra - vastu“, ütles komitee president Oliver Röpke veebruaris toimunud komitee täiskogu istungjärgul tehtud avalduses.

Oleme seisnud Ukraina kõrval alates sissetungi esimesest päevast – mitte ainult sümboolselt, vaid konkreetsete tegudega. Täna kinnitame taas oma vankumatut pühendumust Ukraina suveräänsuse, demokraatia ja Euroopa tuleviku toetamisele. Kutsume ELi üles jätkama ja tugevdama oma poliitilist, majanduslikku, humanitaar- ja sõjalist toetust.

Ukraina rahvas on näidanud üles erakordset julgust ja vastupanuvõimet oma riigi ning meid eurooplastena ühendavate põhimõtete kaitsmisel. Sissetungi esimesest päevast peale on komitee, selle liikmed ja Euroopa kodanikuühiskond, keda komitee esindab, seisnud Ukraina eest mitte ainult sümboolselt, vaid konkreetsete meetmetega.

Suureneva geopoliitilise ebakindluse ajal valmistavad sügavat muret USA esindajate hiljutised avaldused, milles seatakse kahtluse alla NATO pühendumine kollektiivse kaitse kohustusele. Euroopa ei tohi valvsust kaotada.

Ukraina ei võitle mitte ainult enda püsimise, vaid kogu Euroopa julgeoleku eest.

Komitee kutsub ELi juhte üles asuma tugevdama Euroopa julgeoleku- ja kaitsevõimet, määratlema uuesti strateegilise autonoomia, kaitsma mitmepoolsust ja süvendama koostööd ÜROga, sõlmides samal ajal tugevamad ülemaailmsed partnerlused demokraatlike liitlastega väljaspool Euroopat.

Euroopa peab tegutsema kohe.

Otsustamatus ei ole aktsepteeritav. Autokraadid ja agressorid ammutavad jõudu kõhklemisest.

Demokraatlikud riigid peavad olema ühtsed ja kindlad.

Komitee kutsub ELi üles tugevdama oma strateegilist autonoomiat, kaitsma demokraatiat ja põhiõigusi ning seisma otsustavalt Ukraina kõrval. ELil on viimane aeg võtta strateegilisi geopoliitilisi meetmeid.

Avalduse terviktekstiga on võimalik tutvuda [siin](#). (at)

ELi eesistujariigi Poola prioriteet: Euroopa julgeoleku tugevdamine ja Euroopa ühtsuse hoidmine

Euroopa Liidu Nõukogu praeguse eesistujariigi Poola peamine ülesanne on hoida Euroopat ühtsena, liikuda edasi ja teha kiireid otsuseid.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu veebruari istungjärgul toimus arutelu Poola eesistumise prioriteetide üle. Arutelus osales Poola Vabariigi valitsuse Euroopa Liidu asjade asekancler **Magdalena**

Sobkowiak-Czarnecka.

Viidates ELi välisjulgeolekule ja eelkõige Ukraina vastasele agressioonisõjale, ütles Magdalena Sobkowiak-Czarnecka: „Meie eesmärk on jätkata Ukraina abistamist ja säilitada ELi sisene ühtsus“. Ta mainis 16. Venemaa-vastaste sanktsioonide paketti kui Poola eesistumise üht esimest saavutust.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president **Oliver Röpke** rõhutas, et Poola võttis ELi roteeruva eesistumise üle ajal, mil olid õhus keerulised probleemid, nagu geopoliitilised pinged ja energiakriisid.

Ta lisas: „Tänane arutelu kinnitas taas stabiilsuse, vastupanuvõime ja ühtsuse otsustavat tähtsust Euroopa Liidu tuleviku kujundamisel. Eesistujariigi Poola prioriteedid on tihedalt kooskõlas meie ühiste eesmärkidega, eelkõige mis puudutab mitmemõõtmelise lähenemisviisi edendamist julgeolekule. Ülemaailmse ebakindluse ajal jääme me pühendunuks otsustavale ja koostööpõhisele tegevusele.“

Lähtuvalt oma juhtlausest „Julgeolek, Euroopa!“ tegeleb ELi eesistujariik Poola julgeoleku seitsme mõõtmega – välis-, sise-, majandus-, toidu-, energia-, tervise- ja teabemõõtmega.

Viimastel kuudel on [komitee ja eesistujariigi Poola koostöö](#) olnud tugev ja tulemuslik. Komitee on koostanud 15 [ettevalmistavat arvamust](#), mis on juba vastu võetud või võetakse peagi vastu. (mp)

Copyright: NATO

Julged investeeringud ja NATO koostöö on Euroopa kaitse tugevdamise võti

Seistes silmitsi kasvavate julgeolekuohtudega, vajab Euroopa kiiresti ühtset kaitse rahastamise strateegiat. ELi tulevase eesistujariigi Poola taotlusel võttis komitee vastu arvamuse, milles nõutakse julgeid meetmeid: rohkem investeeringuid kaasaegsetesse süsteemidesse, süvendatud koostööd NATOs ja suuremat rahastamist ELi finantsraamistikus.

Oht Euroopa julgeolekule suureneb. See muudab Euroopa sõltuvuse välistest kaitsevarustuse tarnijatest üha problemaatilisemaks: 78% ELi riikide poolt ühe aasta jooksul kaitsehangetele kulutatud 75 miljardist eurost läks ELi-välistele tarnijatele. Selle sõltuvuse vähendamiseks on äärmiselt oluline tugevdada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi (EDTIB).

„ELi kaitsevaldkonna rahastamise mehhanismid tuleb läbi vaadata, et vastata tänapäeva väljakutsetele,“ selgitas komitee arvamuse [„ELi kaitsevaldkonna rahastamine“](#) raportöör **Marcin Nowacki**. „Kehtivad eelarve-eeskirjad piiravad vahendite kasutamist sõjalisteks kulutusteks. Kuigi sellised algatused nagu Euroopa Kaitsefond (EDF) ja Euroopa rahutagamisrahastu (EPF) kujutavad endast edasiminekut, ei ole need praeguste ohtude ulatust arvestades piisavad.“

NATO koostöö on koostalitlusvõime ja ühtse strateegia seisukohalt oluline. Ühishanked, küber- ja kosmosejulgeolekualased partnerlused ning satelliidiprojekt IRIS2 suurendavad vastupanuvõimet. Kaitsevaldkonna rahastamine peab olema kooskõlas ELi laiemate prioriteetidega, seadmata ohtu sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid eesmärke. Strateegilised investeeringud, innovatsioon ja pikaajaline

[Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee läheb sõnadelt üle tegudele ning seab prioriteedid, et võidelda soolise ebavõrdsuse ja naistevastase vägivalga vastu](#)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee korraldas naiste õiguste teemal kõrgetasemelise foorumi, mis tõi kokku juhtivad hääled, et käsitleda naiste õigusi puudutavaid pakilisi küsimusi ja tuua välja peamised prioriteedid enne eelseisvat ÜRO naiste staatuse komisjoni istungjärku.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee naiste õiguste teemalise kõrgetasemelise foorumi sõnum oli selge: on tehtud edusamme, kuid sellest ei piisa. Kuigi Euroopa Liit on astunud samme naiste ja tütarlaste kaitsmiseks, ohustavad Euroopas raskelt saavutatud võite jätkuvalt ebavõrdsuse struktuursed vormid, soolised stereotüübid ja naiste õiguste vastased tagasilöögid. Kuni struktuursed takistused püsivad, on naiste täielik osalemine ühiskonnas piiratud.

Komitee täiskogu istungjärgul 26. veebruaril toimunud kõrgetasemelisel foorumil osalesid komitee ajutise töörühma „Võrdõiguslikkus“ esimees **Sif Holst**, komitee president **Oliver Röpke**, Euroopa Komisjoni võrdõiguslikkuse ning kriisivalmiduse ja -ohje volinik **Hadja Lahbib**, Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi direktor **Carlien Scheele**, ÜRO Soolise Võrdõiguslikkuse ja Naiste Õiguste Edendamise Agentuuri Brüsseli büroo direktor **Florence Raes**, Türgi Naisettevõtjate Liidu (KAGIDER) Euroopa asjade esindaja **Ayşe Yürekli**, Euroopa naiste surverühma peasekretär **Mary Collins** ja ühenduse ILGA Europe vanemametnik **Cianán Russell**.

Foorumil toimus kaks dünaamilist paneelarutelu, kus käsitleti kiireloomulisi soolise võrdõiguslikkuse probleeme. Kumbki arutelu oli seotud komitee istungjärgul vastu võetud olulise arvamusega. Ekspertid, aktivistid ja poliitikakujundajad tulid kokku, et jagada teadmisi, pakkuda välja lahendusi ja kinnitada taas pühendumust naiste õiguste edendamisele Euroopas ja mujal.

Esimene paneelarutelu keskendus ÜRO naiste staatuse komisjoni eelseisvale 69. istungjärgule ning teine naiste- ja tütarlastevastasele vägivallale kui inimõiguste küsimusele. Foorumile järgnenud täiskogu istungjärgul võeti vastu ka kaks teemakohast arvamust: „[Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee panus ELi prioriteetidesse ÜRO naiste staatuse komisjoni 69. istungjärgul](#)“ ja „[Naistevastane vägivald kui inimõiguste küsimus: ülevaade meetmetest ELis](#)“. (Im)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Aafrika Liidu majandus-, sotsiaal- ja kultuurinõukogu kinnitavad ÜRO naiste staatuse komisjoni 69. istungjärgul taas pühendumust soolise võrdõiguslikkuse tagamisele

ÜRO naiste staatuse komisjoni 69. istungjärgul New Yorgis kinnitasid Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Aafrika Liidu majandus-, sotsiaal- ja kultuurinõukogu oma vankumatut pühendumust soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamisele.

Ajal, mil rahvusvaheline kogukond tähistab 30 aasta möödumist Pekingi deklaratsiooni ja tegevuskava vastuvõtmisest, tunnistavad komitee ja Aafrika Liidu majandus-, sotsiaal- ja kultuurinõukogu nii tehtud edusamme kui ka jätkuvaid probleeme, mille tõttu ei ole veel jõutud täieliku soolise võrdõiguslikkuseni.

Nende teises [ühisdeklaratsioonis](#) tuuakse esile tähtsamad prioriteedid, sealhulgas naiste juhtpositsiooni suurendamine sookvootide kaudu, soolise vägivalla lõpetamine rahvusvaheliste konventsioonide kaudu, soolise digilõhe ületamine ja naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamine.

Deklaratsioonis kutsutakse üles tegelema jõulisemalt tasustamata hooldustöö teemaga, naiste kaasamisega rahupüüdlustesse ja andmepõhise poliitikakujundamisega. Selles rõhutatakse ka ülemaailmset koostööd süsteemse ebavõrdsuse kaotamiseks ja naiste õiguste kaitsmiseks. Samuti kutsub komitee ELi üles võitlema soolise vägivalla vastu, tagama soolist võrdsust ja kaitsma kodanikuühiskonna rolli võrdõiguslikkuse edendamisel.

Komitee president **Oliver Röpk**e ütles: „Nüüd, mil tähistame 30 aasta möödumist Pekingi deklaratsioonist, peame minema sõnadelt üle tegudele. Sooline võrdõiguslikkus ei ole privileeg, vaid põhiõigus ning selle saavutamine on jätkusuutliku ja kaasava ühiskonna jaoks ülioluline. Komitee on kindlalt pühendunud sellele, et kõrvaldada takistused, tagada naiste täielik osalemine otsustamisel ja edendada nende majanduslikku mõjuvõimu. Nüüd on aeg valitsustel, institutsioonidel ja kodanikuühiskonnal otsustavalt tegutseda – vastutusest ei ole võrdsust.“

Naiste staatuse komisjon on peamine rahvusvaheline ja valitsustevaheline organisatsioon, mis võitleb soolise võrdõiguslikkuse eest. See oli komiteel teine kord osaleda ÜRO suurimal iga-aastaselt naiste mõjuvõimu suurendamise teemalises kohtumisel. (tk)

ELi tööstusstrateegia nõuab kiireid meetmeid

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ärgitab ELi rakendama jõulist tööstusstrateegiat, mis parandab konkurentsivõimet, loob kvaliteetseid töökohti ja on kooskõlas rohelise kokkuleppega.

Edu saavutamiseks tuleb seda strateegiat tähelepanelikult jälgida ja kohandada vastavalt esilekerkivatele probleemidele.

„Euroopat ähvardab tõsine deindustrialiseerumise oht. Tööstus- ja kliimameetmed peavad käima käsikäes,“ märkis **Andrea Mone**, komitee veebruari täiskogu istungjärgul vastu võetud arvamuse [„ELi tööstuse tulevik kõrgete energiahindade ja suurte üleminekukulude tingimustes“](#) raportöör.

Arvamuses rõhutab komitee vajadust tugeva majandusliku ja õigusraamistiku järele, et tegeleda suurte energia- ja toorainekulude, rohepöördega seotud investeerimisprobleemide, taristulünkade, oskuste nappuse ja vähese sisenõudlusega. Investeeringutele ja innovatsioonile keskenduv konkurentsivõimepoliitika on sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamise võti.

Komitee kutsub üles võtma kiireloomulisi meetmeid, arvestades kasvavat muret Euroopa majandusjulgeoleku ja välissõltuvuse pärast. Sellise kasvava geopoliitilise ja kaubanduse ebakindluse ajastul on vaja vastupidavat ELi kaubanduspoliitikat, et kaitsta tööstuse kestlikkust asümmeetriliste süsinikuheite vähendamise eesmärkide, üleilmse liigse tootmisvõimsuse ja kasvavate kaubanduspingete tingimustes. Selle eesmärgi saavutamiseks on oluline suurem autonoomia kriitiliste toorainete tagamisel.

Väga oluline on rohkem investeerida, nagu rõhutati Draghi aruandes, ning reformida juhtimist. Ühine ühtne turg, eelkõige energeetikas, tugevdab ELi majandust. Tööstuse üleminekut toetavad regulatiivse koormuse vähendamine, elektrituru raamistiku täiustamine ja finantsvahendite, näiteks energiaostulepingute parandamine.

Õiglane üleminek nõuab tugevat sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimisi. Tööstuspoliitika peab olema kooskõlas haridus- ja tööjõustrateegiatega ning esiplaanil peavad olema teadusuuringud, innovatsioon ja oskuste arendamine. Investeeringud energiataristusse, taastuvenergiasse ja ringmajanduse algatustesse aitavad saavutada kliimaeesmärke.

Komitee võttis vastu ka lisaarvamuse [„ELi energiamahukate tööstusharude tulevik“](#), milles pakutakse välja kohandatud lahendused nende tööstusharude pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks. ELi tööstuse tuleviku seisukohast on ülioluline nende ees seisvad konkreetset probleemid lahendada. (II)

[EL vajab konkurentsivõime hoidmiseks õiglasemaid ja lihtsamaid eeskirju](#)

Ettevõtete piiriülene laienemine ELis tähendab, et tuleb navigeerida vastuoluliste käibemaksueeskirjade ja paberimajanduse labürindis, mis tõstab tuntavalt kulusid.

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) seisavad

silmitsi ebaproportsionaalselt suure regulatiivse koormusega, mis pärsib nende kasvu ja konkureerimissuutlikkust. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee nõuab täiskogu veebruari istungjärgul vastu võetud kahes arvamuses viivitamata reforme, tuginedes Letta ja Draghi aruannetele. Ettepanekud hõlmavad muu hulgas ühtlustatud finantseeskirju,

tehisintellektipõhist aruandlust ja kooskõlastatud tööstuspoliitikat.

„Ühtne turg on Euroopa majandusliku jõukuse selgroog, ometi on see endiselt puudulik sellistes võtmesektorites nagu rahandus, energia ja digiteenused,“ ütles Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president **Oliver Röpk**e. „Tänane arutelu rõhutab tungivat vajadust reformide järele, et kaotada tõkked ja tugevdada teenustesektorit, tagades ettevõtjatele võrdsed võimalused kogu ELis.“

Euroopa Komisjoni finantsteenuste ning hoiuste ja investeringute liidu volinik **Maria Luís Albuquerque** toetas seda üleskutset: „Minu nägemus hoiuste ja investeringute liidust on luua jõukust meie kodanikele ja kasvu meie ettevõtetele, tuues nad kokku turvalisse, konkurentsivõimelisse, hästi reguleeritud ja hea järelevalvega keskkonda.“

Komitee arvamustes on esile toodud kaks konkurentsivõimet pärssivat tegurit: [ühtse turu killustatus, mida rõhutati Letta ja Draghi aruannetes](#), ning [liigne bürokraatia, mis koormab eelkõige VKEsid](#). Mõlemad tegurid lämmatavad innovatsiooni ja majanduskasvu.

Milles on probleem?

Kogu Euroopas on ettevõtjad ülekoormatud keeruliste ja kattuvate eeskirjadega. See raiskab aega ja raha, aeglustab rohelise kokkuleppe elluviimist ja piirab keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele. See tekitab pahameelt ettevõtjate seas, suurendab tarbijakulusid ja aeglustab majanduskasvu.

Lisaks regulatiivsele koormusele seisab Euroopa silmitsi sügavamate struktuursete probleemidega, mis kahjustavad tema konkurentsivõimet. Aeglased edusammud ühtse turu väljakujundamisel, erinevused digi- ja energiataristus ning kooskõlastatud tööstuspoliitika puudumine piiravad ELi võimet maailmas konkureerida. Kui teised majandusblokid astuvad kiireid samme investeringute ligimeelitamiseks ja innovatsiooni edendamiseks, ähvardab Euroopat mahajäämuse oht.

Kuidas seda olukorda parandada?

Konkurentsivõime suurendamiseks on vaja terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab takistuste kõrvaldamist sellistes võtmesektorites nagu rahandus ja energia, digiülemineku kiirendamist ning selle tagamist, et VKEd saaksid kasvada ja konkureerida teistega võrdsetel tingimustel.

Komitee pakub oma arvamustes välja järgmist:

- lihtsustada eeskirju ilma keskkonna- ja sotsiaalseid standardeid alandamata;
 - luua ühtne tehisintellektipõhine platvorm, et lihtsustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate aruandlust, muutes nõuete täitmise kiiremaks ja lihtsamaks;
 - ühtlustada eeskirju kõikides sektorites, et vähendada korduvat paberimajandust;
 - ühtlustada finantseeskirju kõigis liikmesriikides kooskõlastatud ELi tööstuspoliitika abil;
 - reformida süsiniku piirimeedet, et muuta süsteem õiglasemaks ja vähem koormavaks. (gb)
-

Kas puhta tööstuse kokkulepe täidab oma eesmärgi?

6. märtsil, vaid mõned päevad enne nõukogu 12. märtsi arutelusid, korraldas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arutelu Euroopa Komisjoni puhta tööstuse kokkuleppe üle. Poliitikakujundajad, tööstuse juhid ja kodanikuühiskond uurisid, kas selle kava abil suudetakse tööpoolest toetada Euroopa puhta tehnoloogia sektorit, energiamahukaid tööstusharusid ja strateegilist autonoomiat.

Geopoliitilise ebastabiilsuse ja transatlantiliste suhete muutumise tõttu on Euroopa vajadus strateegilise autonoomia järele pakilisem kui kunagi varem. Puhta tööstuse kokkuleppe eesmärk on kiirendada süsinikuheite vähendamist ja ringlust, suurendades samal ajal tööstuse konkurentsivõimet, alustades energiahindade alandamisest. Vaid selle teostatavus ja rahastamine tekitab veel küsimusi.

„Küsimus ei ole selles, kas valida strateegiline autonoomia, konkurentsivõime või kaksiküleminek. See puudutab kõiki tööstussektoreid ja igaüks neist peab kohanema oma tempos, kuid selgeid kohustusi võttes,“ ütles Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tööstuse muutuste nõuandekomisjoni esimees **Pietro de Lotto**, nimetades asjaomast väljakutset tasakaaluharjutuseks.

Komisjon on rõhutanud geopoliitilist vajadust saavutada energiasõltumatus Venemaast, kuid Euroopa tööstuslangus valmistab üha suuremat muret. Nii tööstustoodang kui ka välismaiste otseinvesteeringute maht on viimase kahe aasta jooksul märkimisväärselt kahanenud.

Rahastamine on muutumas suureks väljakutseks. Kokkuleppe eesmärkide saavutamine eeldab ELi institutsioonide, liikmesriikide ja tööstuse koostööd. Kuigi Euroopa Investeeringispank on lubanud anda 500 miljonit eurot edasigarantiidena ja 1,5 miljardit eurot energiavõrkude parandamiseks, peavad liikmesriikide valitsused mobiliseerima täiendavaid vahendeid.

Ülemineku sotsiaalne mõju on samuti üks põhiküsimusi, eriti energiamahukates tööstusharudes, kus on kadunud märkimisväärselt töökohti. Kodanikuühiskonna esindajad seadsid kahtluse alla selle, kas energiamaksude vähendamine, mis on kokkuleppes peamine ettepanek, võib toimuda hariduse ja tervishoiu rahastamise arvelt.

Vaatamata optimismile, mis ümbritses puhta tööstuse kokkuleppe pikaajalisi eesmärgi, väljendasid eksperdid muret kokkuleppe suutlikkuse pärast lahendada lühiajalisi probleeme. Kiirus ja lihtsustamine on otsustava tähtsusega, sest kõrged energiakulud ja regulatiivsed tõkked võivad arengutempot aeglustada. Liikmesriikide killustunud poliitikameetmed on endiselt probleemiks ning puhta tööstuse kokkuleppega võidakse jätta kasutamata oluline võimalus ühtlustada tööstuspoliitikat kogu Euroopas.

Üheks väljakutseks on samuti tehnoloogiline neutraalsus, seejuures arutletakse taastuvate energiaallikate, vesiniku ja biokütuste õige tasakaalu üle. Kuigi taastuvatele energiaallikatele keskendumine on tervitatav, on vaja võtta kindlaid kohustusi energiatõhususe valdkonnas. Aastatel 2021–2023 on taastuvenergia juba säästnud Euroopa tarbijatele 100 miljardit eurot, ja EL peaks siit jätkama. (jh)

ELi põllumajandustootjad vajavad kiiresti tuge, et muutlike turgudega toime tulla

Euroopa põllumajandustootjad seisavad silmitsi üha suureneva hulga kriisidega, alates äärmuslikest ilmastikutingimustest kuni turgude ebastabiilsuse ja ebaausa konkurentsini. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee hoiatab, et ELi praegune poliitika ei suuda põllumajandustootjaid kaitsta, ning nõuab kiireid reforme, et kaitsta sissetulekuid, tugevdada nende läbirääkimispositsiooni ja tagada meile jätkusuutlik põllumajandus.

ELi eesistujariigi Poola taotletud [arvamuses](#) kutsub komitee üles looma vastupidavamad põllumajandussüsteemi, mille keskmes on põllumajandustootjad.

„Põllumajandustootmine on üllas elukutse, millel on kaks peamist eesmärki: toota kvaliteetset ja ohutut toitu, et inimestel süüa oleks, ning säilitada ja parandada keskkonda. Kõik, mida me palume vastutasuks, on aus palk ausa töö eest, austus ja õiglased hinnad toodetud toidu eest,“ ütles **Joe Healy**, üks arvamuse kolmest raportöörist.

Komitee arvates ei suuda ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) tänaste väljakutsetega piisavalt hästi toime tulla. Selle raames põllumajandustootjate toetamiseks ette nähtud rahastamisvahendid hõlmavad avalik-õiguslikku kindlustust loodusõnnetuste korral, vastutsüklilist abi ja otsetoetusi. Usaldusfondid – mis mõnes ELi liikmesriigis juba kasutusel on –, rahastatuna ühiselt põllumajandustootjate, tööstuse, piirkondlike omavalitsuste ja ELi poolt, võiksid pakkuda siinkohal täiendavat turvavõrku.

Kuna ÜPP on kavas läbi vaadata pärast 2027. aastat, soovitas komitee taastada selle eelarve maht vähemalt 0,5% ulatuses ELi SKPst. Vaja on rangemaid kaubanduseeskirju, et tagada imporditud toodete vastavus ELi keskkonna- ja tööstandarditele.

Teine oluline probleem on omahinnast madalama hinnaga müük, mis paneb põllumajandustootjad tohutu rahalise surve alla. Komitee kutsub ELi poliitikakujundajaid üles kaaluma tõsiselt omahinnast madalama hinnaga ostude keelustamist, et vältida põllumajandustootjate väljatõrjumist suurte jaemüüjate poolt. Eeskujuks võiks võtta Hispaania toidutarneahela seadused.

Läbipaistvuse ja põllumajandustootjate turuvõimu suurendamiseks tegi komitee ettepaneku luua ELi digikeskus hindade, kulude ja kasumi jälgimiseks. Samuti on komitee propageerinud kollektiivseid hinnaläbirääkimisi ning suuremat toetust ühistutele ja tootjaorganisatsioonidele. ELi põllumajanduses on vaja suuremat majanduslikku sõltumatust ja konkurentsivõimet.

Kuigi kliimaeesmärgid on olulised, ei saa põllumajandustootjad nende kulusid üksi kanda. Jätkusuutlikkuse fond võiks aidata neil minna üle keskkonnahoidlikumatele tavadele. Kõnealuses arvamuses hoiatati ka kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu eest, mille puhul ranged ELi eeskirjad seavad kohalikud põllumajandustootjad võrreldes ELi-väliste konkurentidega ebasoodsasse olukorda.

Komitee rõhutab, et olulised on maaelu arengusse ja innovatsiooni tehtavad investeeringud ning ÜPP eeskirjade lihtsustamine. Põllumajandustootjad on üha suurema surve all. Seega on selge et ELi juhid peavad kiiresti tegutsema, enne kui veel rohkem põllumajandusettevõtteid oma tegevuse lõpeb. (ks)

Vastupanuvõime ja konkurentsivõime tugevdamine 2025. aasta Euroopa poolaastal

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on esitanud peamised soovitusel 2025. aasta Euroopa poolaasta sügispaketi kohta ning kutsub üles tegema strateegilisi investeeringuid ja tihedamat koostööd, et suurendada ELi vastupanuvõimet ja

konkurentsivõimet.

Komitee esitas oma soovitusel [arvamused](#), mille täiskogu võttis vastu oma veebruari istungjärgul. Arvamuses paneb komitee rõhku kestlikkusele, tööturureformidele ning liikmesriikide ja ELi poliitikameetmete paremale kooskõlale ning kutsub samas üles kaasama kodanikuühiskonda rohkem.

Komitee väljendab kahetsust, et puudub iga-aastane kestliku majanduskasvu analüüs, mis on oluline poliitikadokument. Arvamuses toonitatakse, et ELi institutsioonid peavad valmistuma geopoliitilisteks riskideks, mis mõjutavad kaubandust, inflatsiooni ja majanduskasvu.

Komitee toetab konkurentsivõime kompassi algatust ning kutsub üles investeerima energeetika- ja digisektoris, sealhulgas Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi. Lisaks nõuab komitee kodanikuühiskonna suuremat kaasatust, taaste- ja vastupidavusrahastu pragmaatilist läbivaatamist ning liikmesriikide tõhusamat koostööd majanduspoliitika ja tootlikkuse parandamiseks. (tk)

Ühtekuuluvuspoliitika ajakohastamine tugevama ja vastupidavama ELi nimel

Ühtekuuluvuspoliitika on juba pikka aega olnud Euroopa integratsiooni tugisammas, mis edendab majanduslikku, sotsiaalset ja geograafilist ühtsust kogu ELis. 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku väljatöötamisel on oluline

ajakohastada ühtekuuluvuspoliitikat, et suurendada tõhusust, kestlikkust ja võimet reageerida uutele väljakutsetele.

Hiljuti võttis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastu arvamuse [„2027. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika tulemustele suunatuse tugevdamine“](#). Arvamuses rõhutas komitee vajadust järgida tulemustele suunatud lähenemisviisi, et ühtekuuluvuspoliitika tooks jätkuvalt käegakatsutavat kasu ning vähendaks samal ajal ebavõrdsust ja edendaks kestlikku konkurentsivõimet.

„Ühtekuuluvuspoliitika peab jääma ELi peamiseks regionaalarengu vahendiks. Tulemustele suunatud lähenemisviisi tagab, et iga kulutatud euro aitab kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele heaolule,“ ütles arvamuse raportöör **David Sventek**.

2028. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik vajab põhjalikku ümberkujundamist, et toetada regionaalarengut, rohe- ja digipööret ning majanduslikku konkurentsivõimet. Kuna investeerimisvajadus ületab 750–800 miljardit eurot aastas, on ELi tugev rahastamine hädavajalik.

Komitee kutsub üles hoidma fiskaalvõimekuse 1,8% tasemel ELi SKPst ja suurendama ühtekuuluvuspoliitika rahastamist. Põhiprioriteedid on ühine juhtimine, kohandatud regionaalpoliitika, tulemuspõhine rahastamine ja lihtsustatud menetlused.

Tulemuspõhine lähenemisviis suurendab tõhusust, kuid nõuab paremat rakendamist ja järelevalvet. Kui leitakse tasakaal konkurentsivõime ja sotsiaalsete investeeringute vahel, tugevdatakse tehnilist abi ja tagatakse läbipaistvus, muutub ühtekuuluvuspoliitika tõhusamaks, edendab majanduse vastupanuvõimet ja vähendab erinevusi kogu Euroopas. (tk)

[Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kutsub üles taastavale turismile, et tugevdada majandust ja keskkonda](#)

Turism on ELi majanduse mootor ja võib tugevdada Euroopa konkurentsivõimet. On aeg uuesti läbi mõelda, kuidas turism toimib, ja minna kestlikkusest kaugemale: taastavas turismis ei tegele sihtkohad lihtsalt ellujäämisega, vaid jõudsa arenemisega.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kutsub Euroopa Liitu üles muutma turismisektorit viisil, mis rõhutab kestlikkust ja taastamist, et tagada pikaajaline majanduslik ja keskkonnakas.

Turism on jätkuvalt ELi majanduse väga tähtis osa, eriti turismist suuresti sõltuvates piirkondades. Seepärast pooldab komitee kiiremat üleminekut säästvale turismile ja liikumist taastava turismi strateegiate suunas, nagu on kirjas komitee arvamuses [„Turism ELis: kestlikkus kui pikaajalise konkurentsivõime liikumapanev jõud“](#).

„Peame tagama, et turismil oleks roll Euroopa konkurentsivõime taastamisel. See on hädavajalik, sest turismist saadav tulu moodustab väga suure osa paljude liikmesriikide ja piirkondade SKPst ning nende väärtusahelatest,“ ütles arvamuse raportöör **Isabel Yglesias**.

Raportööri sõnul tugineb aramus Palma deklaratsioonile, mis võeti vastu Hispaania eesistumise ajal 2023. aasta teises pooles. Deklaratsioon kajastas laiapõhjalist üksmeelt selles, kuidas jätta kestlikkus turismi tuleviku keskmesse.

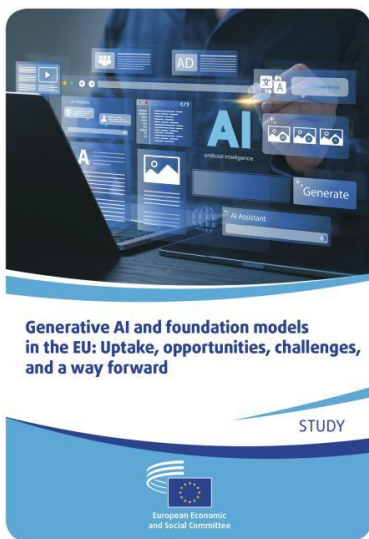
Selle saavutamiseks peavad ELi institutsioonid, riikide valitsused ning piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused toetama tugevalt turismisektori üleminekut, tagades pideva dialoogi kõigi asjaomaste sidusrühmadega ja tugevdades sotsiaaldialoogi.

Kuigi kestlikkust soodustavad pingutused turismis on olnud suured, on pandeemiajärgne reisibuum avaldanud survet paljudele populaarsetele sihtkohtadele. See järsk muutus raskendab piirkondadel

majanduskasvu ja kestliku arengu vahel tasakaalu leidmist. Samal ajal peavad nad tegelema ebakõlaga tööjõupuuduse ning olemasolevate töökohtade ja töötajate oskuste vahel.

Seepärast kutsub komitee üles liikuma taastava turismi suunas ja lisama selle Euroopa säästva turismi strateegiasse, mille Euroopa Komisjon lähikuudel esitab.

Erinevalt traditsioonilisest säästvast turismist, mis keskendub keskkonnakahju vähendamisele, on taastava turismi eesmärk taastada ja suurendada loodus-, sotsiaalset ja majanduslikku kapitali. See tulevikku suunatud lähenemisviis integreerib ringmajanduse põhimõtted ning püüab avaldada püsivat positiivset mõju sihtkohtadele ja kohalikele kogukondadele. (II)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee uus, generatiivse tehisintellekti teemaline uuring: Euroopa tehisintellekti konkurentsivõime tugevdamine

EL seisab tehisintellekti arendamisel otsustaval teelahkmel. Generatiivse tehisintellekti turul domineerivad USA ettevõtted, mis saavad endale 80% ülemaailmsetest erainvesteeringutest ning samas on Hiina neile kannule jõudmas. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee avaldas koostöös [Euroopa Poliitikauuringute Keskusega \(CEPS\)](#) uue uuringu, mille abil sooviti kindlaks teha, mida on vaja Euroopa konkurentsivõime säilitamiseks.

Uuring koostati komitee ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsiooni (INT) egiidi all ja selle üle peeti korrapäraselt arutelusid komitee [digiülemineku ja ühtse turu vaatlusrühmas](#). Uuringus käsitletakse peamisi võimalusi, väljakutseid ja poliitikameetmeid, mis on vajalikud Euroopa tehisintellekti maastiku parandamiseks.

Peamised soovitused ELile:

- **Suurendada investeeringuid tehisintellekti ja tõsta andmetöötlusvõimsust** – innovatsiooni edendamiseks peab Euroopa suurendama investeeringuid tehisintellekti taristusse.
- **Keskenduda kolmele suure potentsiaaliga sektorile** – tehisintellekt võib hoogustada kasvu autotööstuse, puhta energia ja hariduse valdkonnas.
- **Propageerida avatud lähtekoodiga tehisintellekti** – avatud tehisintellekti mudelite edendamine suurendab ligipääsetavust ja konkurentsi.
- **Integreerida paremini teadus- ja arendustegevus** kogu ELis.

Kodanikuühiskonna võimestamine tehisintellekti juhtimises

Uuringus tõstetakse esile kodanikuühiskonna organisatsioonide olulisust tehisintellekti poliitika ja selle juhtimise kujundamisel. Kaasamise ja eetilise tehisintellekti kasutuselevõtu suurendamiseks soovitatakse aruandes järgmist:

- **Tehisintellektipädevuse programmid** – koolitus- ja sotsiaalse dialoogi algatused töötajate ja avalikkuse võimekuse suurendamiseks.
- **„Social by Design“ lähenemisviis** – tagada tehisintellekti inimkeskne ja ühiskonna vajadustega kooskõlas olev arendamine.
- **Suurendada kodanikuühiskonna organisatsioonide rahastamist** – toetada mittetulundusühinguid, mis aitavad ületada lõhet tehisintellekti tehnoloogia ja üldsuse arusaama vahel.
- **Eetilise tehisintellekti kasutuselevõtt** – eelistada Euroopa väärtustega kooskõlas olevaid usaldusväärseid tehisintellekti süsteeme.

Komitee potentsiaali kasutamine tehisintellektipoliitikas

Komiteel on head võimalused lihtsustada kodanikuühiskonna organisatsioonide struktureeritud kaasamist tehisintellektipoliitikasse. Uuringus soovitatakse propageerida avatud lähtekoodiga tehisintellekti ja edendada eetilist innovatsiooni riigihangete ja rahastamiskavade kaudu. Komitee peaks toimima keskusena, mis teeb koostööd kodanikuühiskonna organisatsioonide ja avatud lähtekoodi kogukondadega ning suurendada teadlikkust tehisintellekti mõjust ühiskonnale.

Uuringut tutvustatakse ka **ühtset tehisintellekti sõnastikku**, et luua ühine keel, mis tagab tõhusa teabevahetuse poliitikakujundajate, arendajate ja kasutajate vahel. See on oluline tehisintellekti vastutustundliku arendamise, haldamise ja kasutuselevõtu seisukohast kõikides sektorites.

Uuringut jagatakse oluliste ELi institutsioonidega ja eeldatavasti võetakse seda tulevases tehisintellektipoliitikas arvesse. Uuring on täismahus avaldatud [siin](#). (vk)

UUDISEID RÜHMADELT

Copyright: EU2025 - source: EC

ELi puhta tööstuse kokkulepe lähemalt vaadates: vaja on kiiret tegutsemist ja reforme

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tööstuse muutuste nõuandekomisjoni (CCMI) volitatud esindaja Michal Pintér

Hiljuti avaldatud puhta tööstuse kokkuleppes tunnistatakse energiamahukate tööstusharude strateegilist tähtsust ELi majanduse jaoks ja määratletakse korrektselt nende peamised probleemid. Kokkulepe sisaldab küll tähelepanuväärseid ideid, nagu rohelised juhtivad turud, ringmajanduse toetamine ja CO₂ heite vähendamise rahastamine, kuid meetmed ei ole piisavalt kiireloomulised ega julged, et pöörata Euroopa energiamahukate tööstusharude langustendentsi ümber.

Hiljuti vastu võetud arvamuses „[ELi energiamahukate tööstusharude tulevik kõrgete energiahindade ja suurte üleminekukulude tingimustes](#)” tunnistas **Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee**, et ELi energiamahukate tööstusharude ja ülemaailmsete konkurentide konkurentsivõime vahel on märkimisväärne lõhe. Komisjon on õigustatult nimetanud selle peamiseks süüdlaseks energiahindu. Siiski ei tehta kokkuleppes ja taskukohase energia tegevuskavas ettepanekuid elektrituru reformimiseks. Piirhinnad toimisid, kui ELi sai Venemaalt stabiilselt gaasijuhtme kaudu suhteliselt odavat gaasi. Kahjuks on olukord muutunud, sest nüüd sõltume kallitest ja volatiilsetest veeldatud maagaasi tarnetest ja tõenäoliselt jätkub see nii veel aastaid. Hoolimata sellest, et ELi energiaallikate hulgas suureneb odava fossiilkütustevaba elektrienergia osakaal, määravad fossiilkütuste hinnad jätkuvalt elektrihinna kujunemise.

Poliitilised jõupingutused taastuvate energiaallikate suurendamiseks on teretulnud, kuid praeguse turukorralduse tõttu ei alanda need elektriarveid. Vaja on kiireloomulisi meetmeid, et kanda taastuenergia kulueelised üle tööstusesse. Tuleb kaaluda kõiki võimalusi hindade langetamiseks, sealhulgas elektrihindade lahtisidumist.

Samuti tunnistatakse kokkuleppes lünki süsiniku piirmeetmes (ekspordilahenduse puudumine, ressursside ümberpaigutamine ja meetmetest kõrvalehoidmine) ja kaubanduse kaitsevahendites. Kahjuks on kokkuleppes kahetsusväärselt vähe teavet selle kohta, kuidas ELi turgu kaitstakse, mis jätab energiamahukad tööstusharud ülemaailmses kaubandussõjas ebakindlasse olukorda.

Komitee kutsub ELi institutsioone üles võtma sektoripõhistes tegevuskavades otsustavaid meetmeid, et vältida edasist deindustrialiseerimist ja säilitada ELi suutlikkus tööstuse ümberkujundamiseks.

Kaitseks on vaja sotsiaalseid investeeringuid

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee töötajate rühm

Kaitse- ja sotsiaalkulutused peaksid käima käsikäes, kuid kaitsekulutuste suurendamisel ei tohi ohvriks tuua heaoluriiki. Tugev heaoluriik on endiselt peamine vahend, mis aitab peatada paremäärmuslike parteide püüdlusi luua ELis kremlilik

autokraatia.

Ukrainas toimuva sõja neljandal aastal nõuavad paljud kaitsekulutuste suurendamist, eriti pärast USA poliitika muutumist. Euroopa riikide kaitse ei näi enam kindel. Sellest tulenevalt on juba murtud mitmeid tabusid. Seda on tehtud nii seoses ELi tasandi aruteludega sõjaliste küsimuste kui ka võlakooormuse suurendamise üle.

Mõned nõudjatest näitavad seda aga heaoluriigi nullimisena – nagu oleks USA sõjaväe tugevus tingitud korraliku sotsiaalkaitse puudumisest selles riigis või meie vägede nõrkuse põhjuseks pensionid ja sotsiaalkindlustus.

Töötajate rühm soovib rõhutada kahte aspekti.

- EL tervikuna on maailmas suuruselt teine sõjaliste kulutuste tegija. Kuigi mõnel juhul võib olla vaja ühiseid või täiendavaid kulutusi, on strateegilise autonoomia tagamiseks tegelikult vaja hoopis kooskõlastamist ja ühisprojekte. Peame end kaitsma, mitte aga konkureerima maailma areenil USAg.
- Hästi toimiv heaoluriik, milles tehakse jõupingutusi vaesuse ja ebavõrdsusega võitlemiseks, on peamine vahend, mis aitab vältida paremäärmuslaste võimuletulekut paljudes liikmesriikides. Tõusuteel olevad paremäärmuslikud erakonnad ei huvitu demokraatiast, nad on avalikult vaenulikud enamiku meie väärtuste suhtes, püüavad jäljendada Kremli autokraatiat ELi liikmesriikides ja võimule saades tagada, et kaitsepoliitika kooskõlastamine ei oleks võimalik.

Seetõttu peavad liikmesriigid käsitlema kaitse- ja sotsiaalseid investeeringuid üksteist vastastikku tugevdavate investeeringutena.

Kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm kutsub üles võimendama kodanikuühiskonna häält

**Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kodanikuühiskonna
organisatsioonide rühm**

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee peab olema algusest peale kaasatud Euroopa Komisjoni algatustesse, mille eesmärk on tugevdada koostööd kodanikuühiskonnaga. Komitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma hinnangul võib komitee peatne uuring kodanikuühiskonna dialoogi tavade kaardistamiseks ELi institutsioonides anda väärtusliku panuse.

Kui ELi uus poliitiline tsükkel oli alanud ja [komisjoni tööprogrammis](#) oli 2025. aasta kolmandaks kvartaliks välja kuulutatud „ELi kodanikuühiskonna toetamise, kaitsmise ja võimendamise strateegia“, korraldas kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm [konverentsi](#), et tõsta esile 2024.–2029. aasta ametiaja vajalikud põhimetmed. 3. märtsil toimunud üritusel osales umbes 100 riiklike ja Euroopa kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajat ja kodanikku.

Kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma esimees **Séamus Boland** ütles, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel on oma roll selle tagamisel, et poliitikakujundamine oleks teadlik ja vastaks inimeste vajadustele. Ta kordas rühma ja komitee üleskutset, et komitee kaasataks komisjoni kavandatud kodanikuühiskonna platvormi.

„Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, selle asjatundmus ja pakutav platvorm peab olema algusest peale kaasatud Euroopa Komisjoni algatustesse, mille eesmärk on tugevdada koostööd kodanikuühiskonnaga. Komitee peab osalema juhtimises ja olema kodanikuühiskonna platvormi loomise algatuse oluline osa,“ kinnitas Boland.

Ta väitis, et struktureeritud, korrapärane, läbipaistev ja kaasav kodanikuühiskonna dialoog peaks tuginema olemasolevatele struktuuridele ja koondama kõiki asjaomaseid sidusrühmi. Sellest tulenevalt peaksid ELi institutsioonid looma kodanikuühiskonna dialoogi tööühiku, mille tegevust hõlbustaks komitee.

„Kodanikuühiskonna dialoogi tööühik võiks koostada tegevuskava, mille abil luua poliitika kujundamise protsessis kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks soodsam keskkond,“ ütles Boland. See võiks olla esimene samm struktureerituma kodanikuühiskonna dialoogi suunas ja käsitleda järgmisi küsimusi: kellega konsulteeritakse, millistel teemadel, millise ajakava alusel ja milliste tulemustega?

Lisaks võiks kavandatav töörühm tugineda komitee peatsele uuringule, mis käsitleb olemasolevaid dialoogitavasid ja mille pealkiri on „Mapping civil dialogue practices in the EU institutions“.

Uuringu tellis komitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm ja selle tulemused peaksid olema kättesaadavad 2025. aasta juulis. Uuringus kaardistatakse põhjalikult ELi institutsioonides toimuva kodanikuühiskonna dialoogi tavad: milliseid kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamise protsesse praegu korraldatakse ja millist metoodikat selleks kasutatakse? Teadmised olemasolevatest tavadest peaksid pakkuma teavet ja tuge töös struktureerituma kodanikuühiskonna dialoogi saavutamiseks uues õigusloometsükli. **Berta Mizsei** Euroopa Poliitikauuringute Keskusest (CEPS) juba tutvustas konverentsil uuringu esialgseid tulemusi.

Konverentsil rõhutati ka, et kodanikuühiskonna organisatsioonide hea finantsseisund on nii dialoogi kui ka poliitikakujundajate inimeste vajadustega kontakti viimise eeltingimus. Tuleb tagada organisatsioonide finantsstabiilsus ja sõltumatus.

Konverentsi [järelduste ja soovitustega](#) saab tutvuda komitee veebilehel.

LUUBI ALL ON ÜRITUS „SINU EUROOPA, SINU ARVAMUS“ (YEYS)

[„Sinu Euroopa, Sinu arvamus 2025“: noored peavad väga oluliseks kodanikuaktiivsust ja võitlust korruptsiooni vastu](#)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee iga-aastane noorteüritus „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ toimus 13.-14. märtsil 2025 ja kandis pealkirja „Anname noortele hääle“. Sellel keskenduti noorte rollile vastupanuvõimelise tulevikuühiskonna kollektiivsel kujundamisel.

Tänavusel üritusel osales ligi 100 noort üle kogu ELi ning üheksast kandidaatriigist ja Ühendkuningriigist. Osalejad esindasid noorteorganisatsioone, riiklikke noortenõukogusid ja keskkoolet ning juhtisid tähelepanu paljude rühmade muredele. Kuigi paljud neist olid kogemustega noored aktivistid, oli see üritus teiste jaoks oluline esimene samm osalusdemokraatia edendamisel oma kogukonnas ja väljaspool seda.

Noored osalesid mitmes õpikojas, kus nad sõnastasid juhendajate abil kõige pakilisemad teemad, millega poliitikud peaksid nende arvates tegelema. Teemad ulatusid korruptsiooni vastu võitlemisest ühtse kliimastrateegia väljatöötamiseni ja võrdsete õiguste tagamiseni kõigile. Kuna korruptsioon õõnestab usaldust institutsioonide vastu ja nõrgendab demokraatiat, tuleb ilmtingimata toetada uurivat ajakirjandust ja parandada läbipaistvust maksumaksjate raha kasutamisel.

„Peame tagama, et võetaks vastutus. Me ei tohi jääda kõrvaltvaatajaks, sest tegevusetuse hind on liiga kõrge. Peame selle vastu võitlema ja võitjana väljuma,“ ütles üks üritusel osaleja.

Noored väljendasid ka vajadust ühiste eesmärkide järele võitluses kliimamuutuste vastu ning rõhutasid, et vaja on „tagada eksistents ilma kliimamuutuste kahjulike mõjudeta“. Nad kutsusid üles koostama väärtuspõhise õppekava, mis mõjutaks positiivselt veebipõhist käitumist ja vähendaks desinformatsiooni. Üritusel „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ osalejad nõudsid, et lisaks kõikide kaasamisele kõikjal on vaja ka võrdseid õigusi, kohtlemist ja võimalusi. Seoses noorte vähese esindatusega poliitilistes otsustusprotsessides rõhutasid nad, et demokraatia nõuab kõigi arvamuse ärakuulamist.

Poolteist päeva kestnud ürituse kulminatsiooniks oli noorte täiskogu istungjärg, kus pühendunud ja kaasamõtlev publik esitas oma soovitud komitee presidendile **Oliver Röpkele** ja ELi noortekoordinaatorile **Biliana Sirakovale**. Hääletustulemuste põhjal pandi kokku viiest põhipunktist koosnev pingerida.

- 1) Korruptsioonivastane võitlus läbipaistvuse ja noorte osaluse kaudu.
- 2) Kodanikuaktiivsus: klassiruumist kogukonda.
- 3) Võrdsus kõigile ja kõikjal.
- 4) Noored väärivad esindatust.
- 5) Ühtse kliimamuutuste strateegia väljatöötamine.

Oliver Röpke rõhutas, et need soovitud võiksid kujundada komitee nõuandvat tööd ning toonitas, et sooline võrdsuslikkus on komitee jaoks üks peamisi prioriteete. Biliana Sirakova märkis, et need soovitud võiksid aidata määratleda ka ELi tegevuse suunda. (cpwb)

Julgustada võimestama

Kristýna Bulvasová

Praeguses ebakindlas maailmas, kus pikaajalised tõekspidamised on lagunemas ja varasemad ühised väärtused mitte ei ühenda meid enam, vaid lahutavad, tuleb noortele anda võimalus siin ja praegu sisuliselt osaleda, et tegeleda paljude kiireloomuliste

probleemidega, mis kasvavad otse meie silme all. Ürituse „Sinu Euroopa, Sinu arvamus 2025“ arutelud näitasid selgelt, et ei ole olemas ühte teemat, mida võiks nimetada noorte teemaks, ja et noored on õigustatult mures paljude erinevate probleemide pärast - alates korruptsioonivastasest võitlusest ja võrdõiguslikkuse edendamisest kuni kliimamuutustega tegelemiseni, kirjutab Tšehhi üliõpilane ja ürituse „Sinu Euroopa, Sinu arvamus 2025“ osaleja Kristýna Bulvasová.

Mina kui Z-põlvkonna noor olen korduvalt kuulnud öeldavat: „Teie põlvkond seisab enneolematute probleemide ees“ või „Kui asuksite juhtrolli, aitaks see lahendada praegusi probleeme“. Panused on suured, kuid seda on ka meie ees seisvad väljakutsed: demokraatia enneolematu taandumine, meie ühiskondade polariseerumine küsimustes, mis on varem olnud ühised väärtused, pikaajaliste seisukohtade ja süsteemide destabiliseerumine koos kasvava ebakindlusega.

Kõrged ootused avaldavad survet mitte ainult noortele, vaid ka alarahastatud kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja nende olulisele rollile noorte väärtuste suunamisel, samuti haridussüsteemidele. Formaalaridus peaks suutma anda noortele oskused ja vahendid, mida nad vajavad, et saada nüüd ja edaspidi probleemilahendajateks ja juhtideks. Ma kardan, et paljud haridussüsteemid on liiga jäigad, et 21. sajandi vajadustele vastata, sest koolid ei paku asjakohast haridust kliimamuutuste või terviklike terviseküsimuste valdkonnas – olgu siis vaimse või reproduktiiv(se) tervise alal. Samuti puudub neis nüüdisaegne tehnoloogia ja nad ei paku haavatavatele elanikkonnarühmadele nõuetekohast juurdepääsu.

Isegi küsimus, keda peetakse haavatavaks, on politiseeritud – või mis veelgi hullem, relvaks muudetud –, pannes lisakoormuse neile, kes taluvad seda kõige vähem ja keda ei tohiks hätta jätta.

Meie ühiskonnad ei ole enam ühel meelel selles, mida tähendab haavatavus või kuidas seda ära tunda. Kogesin seda omal nahal, kui juhtisin seminari ühes Tšehhi-Slovakkia piiri lähedal asuvas koolis, kus käsitlesin soolist palgalõhet ja muud soolist ebavõrdsust. Õpilased ja õpetajad reageerisid täieliku uskumatusega, lükates otsesõnu tagasi väite, et meie ühiskonnas eksisteerib ebavõrdsus. See paneb mind arvama, et me vajame rohkem arutelusid eksisteeriva haavatavuse ja ebavõrdsuse üle ja asjaomase suutlikkuse suurendamist, sõltumata vanuserühmast.

Kõigi noorte – sealhulgas ebasoodsas olukorras olevate naiste ja tüdrukute, puuetega inimeste ja sisserändetaustaga noorte – võrdne juurdepääs haridusele ja võimalustele on jätkuvalt kättesaamatu unistus. Kui meie ühine eesmärk on anda noortele tugev ettevalmistus nende potentsiaali ja unistuste teostamiseks, peame hakkama tegutsema. Lahenduse väljapakkumine ei ole lihtne, kuid ELi liikmesriikide sidemete tugevdamine kodanikuühiskonnaga – eriti informaalse õppimise valdkonnas – võiks aidata ületada lõhesid pärast seda, kui on kindlaks tehtud, millised valdkonnad on kõige haavatavamad. Õpetajate ja kõigi noorsootöötajate sellele järgnev ümberõpe kogukonna ülesehitamise tavade alal võib anda raamistiku mõningatele sihipärastele ja süstemaatilistele lahendustele.

Kodanikuühiskond on võtnud endale aktiivse kodanikuosaluse edendamise rolli, kuid noorte osalemine otsustusprotsessis ja demokraatlikus valitsemises on endiselt napp. Noorte püüdluste ning nende saavutamiseks vajaliku ruumi ja võimaluste olemasolu vahel valitseb selge lõhe. Valimised üksi ei anna soovitud tulemusi, sest võitlus poliitiliste kultuuride ja desinformatsiooni vastu on mõnes riigis endiselt keeruline. Hääletamata jätmine ei tähenda siiski arvamuse või käsitlemist vajavate küsimuste puudumist. Aktiivse kodanikuosaluse edendamiseks on noortele vaja mitte ainult demokraatliku tegevuse positiivseid kogemusi, vaid ka käegakatsutavaid tulemusi – ilma noorte näilise kaasamise, sümbolsete meetmete ja valikulisuseta. Ma loodan jätkuvalt, et ELi liikmesriigid suudavad luua selle ruumi ja ehk liikuda edasi punktist, kus noored peavad ootama, et neile antaks võimalus sisuliseks osalemiseks ja kaasloomiseks. Kuid see ei tohi juhtuda alles kolme, viie või kümne aasta pärast. Muutused peavad toimuma kohe, et vältida ühiskonna lõhede edasist suurenemist.

Ürituse „Sinu Euroopa, Sinu arvamus 2025“ raames oli mul rõõm osaleda ühe soovitusel koostamisel, mis oli seotud eelkõige kliimamuutustega, sest ma isiklikult usun, et planeedi kolmikkriis on üks inimkonna suurimaid väljakutseid. ELi ühtse kliimamuutuste strateegia väljatöötamine oli üks viiest ürituse „Sinu

Euroopa, Sinu arvamus 2025“ soovitusel koos korruptsioonivastase võitlusega läbipaistvuse ja noorte osaluse teel, kodanikuosaluse, võrdõiguslikkuse ja ideega, et noored väärivad esindatust. Kuna kliimateema jõudis ühiselt heakskiidetud soovitude nimekirja, on selge, et noored üritusel „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ osalejad peavad seda oluliseks väljakutseks, millega tuleb tegeleda. See peegeldab siiski juba mõnevõrra võimestatuma noorte rühma vaatenurka ja seda ei saa pidada kõiki ELi liikmesriike ühendavaks. Oleks võinud arvata, et see konkreetne soovitus on ürituse „Sinu Euroopa, Sinu arvamus 2025“ osalejate jaoks kõige olulisem, kuid lõpphääletusel jäi see siiski viimasele kohale. Olgu see meeldetuletuseks, et ei ole olemas ühte ja ainsat teemat, mida võiks nimetada noorte teemaks. Noored on õigustatult mures kõigi praeguste probleemide pärast ning noorte prioriteedid on oma olemuselt laiaulatuslikud ja valdkondadevahelised.

Mõned noored tunnistavad keskkonnakaitse ja kestlikkuse tähtsust, teised aga ei saa seda endale lubada, kuna neil on raskusi oma põhivajaduste rahuldamisega. Olen juba maininud planeedi kolmikkriisi kui üht inimkonna peamist väljakutset, kuid kui me arvestame, et tõhusate lahenduste leidmiseks on vaja tegeleda kõigi suurte probleemidega korraga, siis pilt muutub. Praegune geopoliitiline olukord ja ELi võitlus ülemaailmse konkurentsivõime eest suunavad tähelepanu kõrvale ja aeglustavad üleminekuprotsesse. Kuid lõppkokkuvõttes ei ole meil ega tulevastel põlvkondadel planeeti B, kus neid küsimusi lahendada, ja me ei saa enam lubada endale planeedi taluvuspiiride ületamist.

Tulles tagasi kõrgete panuste juurde, peaksid noored kogu oma mitmekesisuses siiski suutma kasutada oma noorust koos kõigi selle privileegide, väljakutsete ja iluga. Hiljutine ÜRO aruanne näitab aga, et noorte täiskasvanute eluga rahulolu ja õnnetunne on viimase kümne aasta jooksul selgelt vähenenud. Isegi kui me seisame silmitsi tõsiste väljakutsetega, usun kindlalt, et kui me suudame inspireerida noori nende tegevuse käegakatsutavate tulemuste kaudu, on meil reaalne võimalus tegeleda pakiliste probleemidega ja parandada kõigi elukvaliteeti.

Kristýna Bulvasová on Euroopa kestliku arengu noortevõrgustiku liige. Ta on olnud Euroopa Nõukogu Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongressi noortedelegaat ja Tšehhi Vabariigi ÜRO noortedelegaat. Tšehhi-Saksamaa noortefoorumi endise pressiesindajana on ta jätkuvalt aktiivselt seotud Tšehhi-Saksamaa koostöö tugevdamisega. Kristýna on noorteaktivist, kes keskendub tulevikule orienteeritud haridusele ja kestlikkusele ning juhib praegu Tšehhi MTÜd MOB – Noored Kodanikud, samal ajal lõpetades õpinguid Praha Karli Ülikoolis ja Regensburgi Ülikoolis. Lisaks aktiivsele osalemisele ürituse „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ korraldamises esines Kristýna kõnega ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kodanikuühiskonna nädalal, sessioonil [„Kaasav õiglane üleminek ning roheline ja sinise majanduskasvu edendamine“](#).

NOORED MOLDOVLASED ÜRITUSEL „SINU EUROOPA, SINU ARVAMUS“: LUUES PÕLVKONDA, MIS NÄEB PIIRANGUTEST KAUGEMALE

Noor moldovlane Mădălina-Mihaela Antoci oli üks ELi kandidaatriikide esindajatest Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee iga-aastaselt noorteüritusel

„Sinu Euroopa, sinu arvamus“. Ta osales ka komitee **kodanikuühiskonna nädalal**, kus ta pidas inspireeriva kõne avaistungil „Ikka veel ühinenud mitmekesisuses“. Mădălina-Mihaela, kes on Moldova Erasmuse üliõpilasvõrgustiku president ja riikliku noortenõukogu juhatuse liige, selgitas, mida tähendab EL Moldova noorte jaoks, ning rääkis meile oma missioonist julgustada oma riigi noori välismaal õppima ja globaalset mõtteviisi omaks võtma.

1. Kas Moldova riiklik noortenõukogu kaasab noori ELi integratsiooni puudutavatesse aruteludesse? Kuidas tajuvad noored moldovlased ELi?

Kindlasti! Moldova riiklik noortenõukogu tagab, et noorte häält kuulatakse Moldova ELi integratsiooniprotsessis konsultatsioonide, toetuskampaaniate ja otsese suhtlemise kaudu poliitikakujundajatega. Paljude noorte moldovlaste jaoks tähendab EL edasiminekut, uusi väljavaateid ja tulevikku, kus nende andeid tunnustatakse ja hinnatakse. Siiski on teadlikkus veel puudulik ja meie töö on suunatud just sellele – muuta uudishimu aktiivseks osalemiseks.

Korraldame foorumeid, arutelusid ja töötubasid ELi integratsiooni, poliitika ja noorte õiguste teemal. Kutsume noori üles osalema riiklikes otsustusprotsessides. Käivitame kampaaniaid, et teavitada ja harida noori moldovlasi ELi liikmelisuse eelistest.

2. Kas tutvustaksite lühidalt oma tööd Moldova Erasmuse üliõpilasvõrgustikuga?

Kõnealuse võrgustiku presidendina on minu missiooniks tuua noortele elumuutvaid rahvusvahelisi võimalusi. Meie meeskonna eesmärk on edendada liikuvust, luua vahetusüliõpilaste jaoks külalislahke keskkond ja propageerida rahvusvahelist haridust. Üks minu tähtsamaid algatusi on „Erasmus koolides“, mille raames innustame keskkooliõpilasi unistama üle piiride ja omaks võtma globaalset mõtteviisi.

3. Kas võiksite jagada andmeid selle kohta, kui palju Moldova üliõpilasi on seni Erasmus+ akadeemilisest programmist kasu saanud (kas kokku või ühe aasta lõikes)?

Praegu ei võta Moldova vastu saabuvas Erasmus+ üliõpilasi, kuid meie noored tõmbavad tähelepanu välismaal. Igal aastal õpib Euroopa ülikoolides või läbib praktika Euroopa tippasutustes programmi Erasmus+ programmi raames 500–700 Moldova üliõpilast. Alates programmi käivitamisest on tuhanded inimesed omandanud rahvusvahelisi kogemusi ja naasnud koju innovatsiooni, juhtimisoskuse ja uute perspektiividega. Algatuse „Erasmus koolides“ kaudu püüan muuta liikuvuse veelgi rohkemate noorte moldovlaste jaoks reaalseks võimaluseks ja näidata, et maailm on neile avatud.

4. Milline on Teie arvates selliste akadeemiliste vahetusprogrammide väärtus noorte jaoks kandidaatriigis, nagu Moldova?

Erasmus+ ei ole pelgalt õppeprogramm, see on Moldova tuleviku hüppelaud. See pakub noortele enam kui ainult haridust. See annab neile kohanemisevõime, vastupidavuse ja Euroopa perspektiivi. Sellises kandidaatriigis nagu Moldova on oluline luua põlvkond, kes näeb piirangutest kaugemale, on uuenduslik, teeb koostööd ja on valmis juhtima meie riiki Euroopa tuleviku suunas.

5. Millised olid Teie ootused ürituse „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ ja kodanikuühiskonna nädala suhtes?

Ootasin võimsaid arutelusid, julgeid ideid ja tõelist pühendumist noorte kaasamisele poliitikakujundamisse. Need üritused ei ole lihtsalt kohtumised, vaid platvormid, kus noored muutuste tegijad esitavad väljakutse

praegusele olukorrale ja nõuavad tugevamat ja kaasavat Euroopat. Moldova jaoks on see veel üks samm kohaliku tegelikkuse ja Euroopa ambitsioonide vahelise lõhe ületamiseks. Me näitame, et meie noored ei oota tulevikku – me loome seda.

21-aastase noortejuhi **Mădălina Mihaela Antoci** huvialad on haridus, kodanikuaktiivsus ja noorte mõjuvõimu suurendamine. Ta on Moldova Erasmuse üliõpilasvõrgustiku president ja Moldova riikliku noortenõukogu juhatuse liige.

Erasmus+ akadeemilise programmi väsimatu propageerijana on ta väga edukas olnud, julgustades noori uurima välismaal pakutavaid võimalusi, unustamata seejuures hariduse väärtust kodumaal. Oma jõupingutustega on ta innustanud sadu üliõpilasi osalema akadeemilises liikuvuses ja panustama aktiivselt oma kohalikku kogukonda.

Ukraina noored on tõeliselt tugevad

Üritus „Sinu Euroopa Sinu arvamus“ 2025 tõi kokku ligikaudu 90 õpilast EList, kandidaatriikidest ja Ühendkuningriigist. Ukrainlanna Valeriia Makarenko võttis ette tee sõjast räsitud Harkivist, et esindada oma riiki sellel üritusel. Ta rääkis meile, miks on üritusel „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ osalemine

Ukraina noorte jaoks väga oluline, ning jagas lootust, et tema põlvkond, keda on vorminud sõja ajal välja kujunenud vastupidavus ja ühtsus, viib Ukraina helgema tuleviku poole.

1) Miks on Sinu arvates oluline, et noored osaleksid sellistel ELi üritustel nagu „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“?

Minu arvates on osalemine sellistel üritustel noorte jaoks väga oluline, sest see annab neile platvormi, kus väljendada oma seisukohti, osaleda sisulistes aruteludes ja kujundada aktiivselt Euroopa tulevikku. Need üritused pakuvad tõeliselt hindamatuid võimalusi tutvuda otsustusprotsessiga, arendada juhtimisoskusi ja luua sidemeid eri riikidest pärit noortega. Ukraina noorte jaoks on osalemine veelgi tähtsam, sest see võimaldab meil jagada oma autentseid kogemusi, toetada Ukraina integreerumist Euroopasse ja edendada solidaarsust Euroopa noorte seas.

2) Kuidas on sõda Sinu arvates mõjutanud Ukraina noori?

Kahtlemata on täiemahuline sõda märkimisväärselt muutnud noorte elu Ukrainas, mõjutades nende haridust, vaimset tervist ja üldist turvatunnet. Näiteks on paljud pidanud kohanema veebipõhise õppimisega või kolimisega, tegutsedes sageli ebastabiilsetes tingimustes. Samas on sõda suurendanud ka vastupanuvõimet – noored ukrainlased on muutunud mitte üksnes jõu ja tugevuse sümboliks, vaid nad osalevad üha enam ka vabatahtlikus ja aktiivses poliitilises tegevuses ning ülesehituspüüdlustes, näiteks linnaplaneerimisprojektides. Vaatamata raskustele kaitseme jätkuvalt kindlameelselt oma identiteeti ja panustame oma riigi tulevikku.

3) Millised on Sinu lootused Ukraina noorte tuleviku suhtes?

Kindlasti on kõik tulevikku puudutav murettekitav peaaegu iga Ukraina teismelise jaoks. Minu kogukond ja

mina loodame, et kõigil Ukraina noortel on juurdepääs kvaliteetsele haridusele, kutsealase arengu võimalustele ja turvalisele tulevikule tugevas ja iseseisvas Ukrainas. Samuti loodan, et rahvusvaheline üldsus jätkab Ukraina toetamist riigi ülesehitamisel, et noored saaksid edukalt areneda, mitte pelgalt ellu jääda. Ukraina noored on tõeliselt tugevad, mistõttu on inspireeriv näha, et üha rohkem noori osaleb erinevates projektides, näiteks hariduse, teaduse, taristu taastamise ja muudes valdkondades. Ennekõike loodan, et meie vastupanuvõimeline ja ühtne põlvkond viib Ukraina helgema, uuenduslikuma ja demokraatlikuma tuleviku poole.

4) Mida arvad kokkuvõttes sellest üritusest?

See oli minu jaoks tõeliselt inspireeriv. Olles vestelnud teiste osalejatega ning kuulanud ja analüüsinud nende sõnu, võin veendunult öelda, et tegemist on tõeliselt mõjuvõimsa üritusega. Pelgalt kokku tulles saame näidata, milleks me tegelikult võimelised oleme. Näiteks mõned ürituse käigus valminud projektid aitasid meil teisi riike paremini mõista. Ma sain erinevate riikide kohta teada nii palju sellist, millest mul varem aimu ei olnud. Mul on väga hea meel, et sain sellest osa.

Valeriia Makarenko on 16aastane õpilane Ukrainast Harkivist. Ta õpib Harkivi 99. lütseumi 10. klassis.

Minu kogemus 2025. aasta üritusega „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ – noored saavad muutusi algatada

17aastane õpilane Adam Mokhtari oli üks Iirimaa esindajatest üritusel „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“, mis toimus teemal „Anname noortele hääle“ märtsis Brüsselis. Hiljem tutvustas ta

ürituse soovitusi Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kodanikuühiskonna nädalal, kus võttis sõna istungil „Euroopa kursi seadmine - polariseerunud ühiskondade taasühendamine kogukonnaõppe ja kodanikuhariduse kaudu“. Adam kirjeldab, mis talle ürituse juures meeldis, ja jagab oma isiklikku lugu, et toonitada, miks ta soovib Euroopat, kus kõik tunnevad end kaasatuna.

Adam Mokhtari

Tere, minu nimi on Adam Mokhtari ja ma sain suurepärase kogemuse, esindades Iirimaad üritusel „Sinu Euroopa, Sinu arvamus 2025“. Umbes 90 noort üle kogu Euroopa tulid kokku, et jagada ideid ja kujundada tulevikku.

Minu jaoks oli ürituse üks parimaid osi töö rühmades, et arutada olulisi küsimusi ja teha otsuseid. Mulle meeldis väga ka tegevus, milles me olime kordamööda kuulaja, kõneleja ja vaatleja rollis ning arutasime, mida Euroopa meist igaühe jaoks isiklikult tähendab. Meil kõigil oli seitse minutit aega rääkida – nii sai igaühe hääl kuuldavaks.

Lõpuks leppisime kokku **viies peamises soovitus**. Need on: muuta valitsused läbipaistvamaks ja kaasata noori, õpetada koolides kodanikuaktiivsust, tagada võrdsus kõigile, anda noortele tõeline sõnaõigus poliitikas ja luua tugev kliimameetmete kava.

Mul oli au esindada kõiki üritusel „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ osalejaid Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kodanikuühiskonna nädalal ning jagada meie soovitusi poliitikakujundajatega. See näitas mulle, et noorte hääled on olulised.

Hariduse jõud

Haridusel on tohutu tähtsus, et aidata noori demokraatiasse kaasata. See õpetab meid kriitiliselt mõtlema, väärtusi märkama ja asuma tegutsema. Oma kooli toetuseta ei oleks mul seda võimalust olnud. Nüüd tahan ka teisi osalema julgustada.

Komitee president **Oliver Röpke** ja ELi noortekoordinaator **Biliana Sirakova** kuulasid üritusel „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ meie ideid ja julgustasid meid muutuste poole püüdlema.

Minu lugu ja miks kaasamine on oluline

Olen sündinud Iirimaa, ent mu vanemad kolisid siia 90ndate lõpus. Kui nad saabusid, kogesid nad iirlaste armastust ja austust. Mu ema ja isa rääkisid mulle, et sel perioodil oli Iirimaa väga vähe mitmekesisust. Sellest hoolimata läks mu vanematel 90ndatel hästi.

Ma olen iirlane ja eurooplane. Olen Alžeeria päritolu. Mõnikord olen tundnud end teistest erinevana, kuid enamasti tunnen end nagu kõik teisedki. Olen erinevatest kultuuridest palju õppinud ja arvan, et see teeb elu paremaks. Oleks igav, kui oleksime kõik ühesugused. Küsimus on avatuses erinevustele ja teiste mõistmises.

Kahjuks kogevad mõned rändajad ja noored praegu diskrimineerimist, viha ja ebaõiglast kohtlemist, mida võib soodustada sotsiaalmeedia. See peab muutuma. Selle nägemine teeb mind õnnetuks. Mõnedel Iirimaa elavatel sisse-rändajatel läheb praegu kehvasti ja nad elavad tänaval ning neid peetakse probleemiks. See ei ole lihtne ja on nii kurb.

Mul on olnud õnne käia koolides, kus kõik tunnevad end kaasanuna, kuid mitte kõigil noortel ei ole sellist kogemust. Peame tagama, et kõik noored tunneksid end aktsepteerituna ja siia kuuluvana, aga mitte kõrvaletõugatusena või ühiskonnast väljajäänuna.

Parema tuleviku ehitamine

Selleks, et muuta Iirimaa ja Euroopa Liit kaasavamaks, vajame paremat haridust erinevate kultuuride kohta ja teadmisi sellest, mida EL meie jaoks teeb. See aitab kaasa mõistmisele ja parandab kaasamist.

Vajame kogukonnaüritusi, et tuua inimesed kokku ja suhelda üksteisega positiivselt. Rohkem noori tuleb kaasata otsuste tegemisse kohalikul tasandil, kasvõi noorteklubides, spordiklubides või koolis või siis ELi tasandil. Nii tunnevad nad, et nad on enda jaoks olulistesse asjadesse kaasatud. Näidake noortele, kuidas osaleda.

Vajame ELi toetust, et muuta kaasamine prioriteediks. Oli hea kuulda, et komitee jaoks on kaasamine prioriteet.

Mida ma soovin Euroopale?

Paljud noored ei tea palju sellest, mida EL nende heaks teeb. EL peaks tegema rohkem, et aidata meil poliitikas ja hääletamises osaleda.

Ma soovin ühtset, õiglast ja sõbralikku Euroopat, kus igaüks tunneb end oma taustast olenemata kaasatuna.

Üritus „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ näitas mulle, et noored saavad muutusi algatada. Isegi kui kõiki meie ideid ei võeta kohe omaks, siis neid vähemalt kuulatakse. Alžeeria päritolu liri noorena tunnen, et minu hääl on oluline – ja ma soovin, et ka teistel oleks sama võimalus.

Haridus võib aidata inimesi ühendada, võidelda diskrimineerimise vastu ja anda noortele hääle. Võtan selle kogemuse koju kaasa ja julgustan ka teisi osalema. Tulevik on meie kättes! See on meie Euroopa ja meil on sõnaõigus!

Adam Mokhtari on 17aastane õpilane lirimaalt. Ta õpib Dublini lähedal Balbrigganis asuvas Bremore Educate Together'i keskkoolis. Adam on innukas ELi ja ühiskonna kaasavamaks ja edukamaks muutmise suhtes ning ta osales üritusel „Sinu Euroopa, Sinu arvamus 2025“ ja oli selle ürituse esindaja tänavusel kodanikuühiskonna nädalal.

Üritused nagu „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ näitavad ukrainlastele, et Euroopa ei ole neid unustanud

Igapäevaste pommitamiste ajal, kui Ukraina noorte peamine eesmärk on ellu jääda, ei ole neil aega mõelda kaugemale tulevikule, ütleb 18aastane Jevhenija Senök, „Sinu Euroopa, Sinu arvamus 2025“ osaleja ja noorteaktivist Ukrainast. Ta kõneleb sõja mõjust oma riigi noorteorganisatsioonidele ja sellest, miks on oluline teha Ukraina noorte hääl kuuldavaks Euroopas.

Kuidas on Ukrainas kolm aastat käiv sõda mõjutanud Teie arvates Teie noorteorganisatsiooni ja kuidas on selle tegevus muutunud?

2013. aastal loodud SD platvormi eesmärk on kaitsta selliseid väärtusi nagu vabadus, solidaarsus, võrdsus ja õiglus, sest usume, et need on Ukraina edumeelse tuleviku loomisel kõige olulisemad. Meil on ka palju välisfiliaale, et säilitada kodust lahkuma sunnitud Ukraina noorte kaasamine välismaal.

Kuid kõigepealt on sõda mõjutanud piirkondlike filiaalide tööd. Mitmeid neist, näiteks Odessas ja Zaporizžjas, asuvad eeslinile väga lähedal ja sealsed inimesed kogevad iga päev pommitamist. Neil on raske mõelda ürituste korraldamisele, kui peamine eesmärk on ellu jääda. Igapäevane pommitamine mõjutab noori kogu riigis, sest neil pole aega mõelda kaugemale tulevikule – kunagi ei tea, mis juhtub homme või isegi paari tunni pärast.

Sõja tõttu on ka Ukraina finantsolukord ebastabiilne, mille tulemuseks on noorte tööpuudus. Noored peavad otsima tööd ning samal ajal püüdma õppida ja osaleda noorteorganisatsioonides. Neid aspekte on keeruline tasakaalustada.

Pärast täiemahulist sissetungi asusid paljud noored võitlema Venemaa agressiooni vastu relvaga käes, mitte noortenõukogude või -organisatsioonide kaudu. Seetõttu ei ole noortel poliitilist kogemust. Edaspidigi on raske tagada, et kõik saaksid korralikult poliitikas osaleda.

SD platvorm pakub tasuta mitteformaalset poliitilist haridust, et noored teaksid, kuidas nad saavad poliitikat mõjutada piirkondlikul ja riiklikul tasandil.

Miks on Teie arvates oluline, et noorteorganisatsioonid või nende esindajad saaksid osaleda sellistel üritustel nagu „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“?

Esiteks näitavad need rahvusvahelised üritused ukrainlastele, et Euroopa ei ole meid unustanud. Meil on oluline siin olla, et meid kuuldaks ning saaksime ise kuulda teiste kogemusi ja viia uusi mõtteid kaasa oma riiki.

Samuti näitab see, et suudame Euroopa Liidu liikmeks saada ja oleme sellele pühendunud, sest kui me oleme siin, siis saavad Euroopa noored kuulata meid ja meie neid. See on nagu meie kõigi partnerlus.

Millist tuge ja abi noored Teie arvates vajavad, et julgustada neid osalema noorte töös ja olema aktiivsed?

Minu arvates on Euroopa Liidu jaoks väga oluline konsulteerida Ukraina noortega. Ma arvan, et kui Euroopa Liit annab meile edaspidigi võimaluse rääkida kaasa ELi poliitika kujundamisel, jõuame ühiste järeldusteni, mis on kasulikud mõlemale poolele. Kuna oleme osa Euroopast, peame jõudma ühistele järeldustele kõigis poliitikavaldkondades. Kui Euroopa Liit jätkab rahalise toetuse pakkumist Ukraina noortele, et nad saaksid sellistel üritustel osaleda, julgustab see neid poliitikas osalema, sest rahaline kulu ei oleks osalemisel enam nii suureks takistuseks.

Jevhenija Senõk on Ukraina noortenõukogu liikmesorganisatsiooni SD platvorm noorteaktivist. Ta õpib Lvivi riiklikus polütehnilises ülikoolis rahvusvahelisi suhteid.

Noorte kaasamine peaks tähendama rohkemat kui lihtsalt lahtrisse linnukese tegemist

Kunagi varem ei ole meil olnud nii haritud põlvkonda, kellel on nii palju potentsiaali, kuid kes on nii suure surve all ja seisab silmitsi nii paljude kahtlustega tuleviku suhtes, ütleb Bruno António, noortekspert ja peaesineja 2025. aasta konverentsil „Sinu

Euroopa, Sinu arvamus“. Ta rääkis EMSK Infole sellest, kuidas noorte häält võimendada ja miks ajal, mil diskrimineerimine ja ksenofoobia on Euroopas tõusuteel, on ülioluline, et ELi tulevastes noorteprogrammides õpetataks noortele jätkuvalt demokraatia tähtsust.

1. Kas tänapäeva noored on poliitilises ja ühiskondlikus elus passiivsed või aktiivsed? Kuidas saaksid noored poliitika kujundamisel rohkem osaleda?

Mitmed uuringud näitavad, et noored hoolivad ja osalevad aktiivselt. Kui määratleme poliitilist kaasatust kui teadlikkust kriitilistest ühiskondlikest probleemidest, siis on ilmne, et noored tegutsevad muutuste nimel. Eriti huvitav on see, kuidas nad on otsustanud osaleda. Traditsioonilised osalemisviisid on hääletamine, vabatahtlik tegevus vabaühendustes või liitumine erakonna noortekoguga. Tundub, et praegu on need noorte seas vähem populaarsed. Nad eelistavad mõjutada avaliku poliitika kujundamist sel teel, et allkirjastavad petitsioone, osalevad meelevahetustel või löövad kaasa muudel uuenduslikel viisidel. Organisatsioonis [DYPALL Network](#) uurime neid kaasamisvahendeid, nagu konsulteerimine, osalemine kohalikes noortekogudes ja muud kohalikud noortega dialoogi pidamise mehhanismid. Näeme noorte suurt huvi osalemise vastu, kuid enamik peavoolumehhanisme ei ole noortesõbralikud ega tõeliselt mõttekad.

2. Hiljutised Euroopa valimistulemused ja riiklikud küsitlused näitavad, et paljud noored on hääletanud parempoolsete parteide poolt. Miks see Teie arvates nii on ja kas peate seda murettekitavaks suundumuseks, mis võib ohustada selliseid Euroopa väärtusi nagu võrdsus ja kaasamine?

Parempoolsete häälte kasv noorte seas on murettekitav suundumus. Leiame, et see tuleneb rahulolematusest peavoolupoliitikaga, sügavast usaldamatusest poliitiliste institutsioonide vastu, soovist tugevdada rahvuslikku identiteeti ning hirmust majandusliku ja sotsiaalse turvalisuse pärast. Peame suutma mõista nende murettekitavate hääletussuundumuste algpõhjuseid. See põlvkond on üles kasvanud ajal, mil valitsevad pidevad kriisid ja ebakindlus tuleviku suhtes. Kunagi varem ei ole meil olnud nii haritud põlvkonda, kellel on nii palju potentsiaali, kuid kes on nii suure surve all ja seisab silmitsi nii paljude kahtlustega tuleviku suhtes. Sotsiaalmeedia algoritmid võimendavad polariseerivat sisu, kujundades nii vaatenurki.

Kõik see tekitab tuleviku suhtes ebakindlust. Populistlike erakondade poolt hääletamine võib olla ühelt poolt nii protest kui ka üldine rahulolematuse. Teisest küljest võib see kajastada ka soovi, et võimule saaks jõuline hääle, mis tooks kaasa julgeolekutunde. Ajalugu on aga näidanud, et kui sellised populistlikud parempoolsed erakonnad pääsevad võimule, kaotavad noored sageli lootuse ja tunnevad end reedetuna. Sageli on liiga hilja, kui nad siis mõistavad, et õigused, vabadused ja muud nende jaoks olulised väärtused võetakse ära või seatakse kahtluse alla.

See suundumus ohustab juba praegu meie Euroopa väärtusi. Näeme seda mitte ainult poliitilises arutelus, vaid ka inimeste igapäevaelus meie kogukondades, kus hakkab normaliseeruma ksenofoobia meist erinevate inimeste suhtes või nende diskrimineerimine. Seepärast on oluline, et tulevased ELi noorteprogrammid toetaksid jätkuvalt noori demokraatia tähtsuse mõistmisel, selle tundma õppimisel ja kogemisel. Samal ajal tuleb aidata noortel arendada oskusi, mis on vajalikud vastupanuvõime suurendamiseks demokraatiavastaste liikumiste põhjustatud ohtude vastu.

3. Kui teadlikud on noored eurooplased sellest, mida EL nende heaks teeb? Kuidas neid julgustada tundma suuremat huvi ELi vastu? Kuidas hindate ELi teavitustegevust?

Võime julgelt öelda, et noorte teadlikkus sellest, mida EL nende heaks teeb, on kindlasti suurem kui vanemate põlvkondade puhul. Sellised noorteprogrammid nagu Erasmus+, Euroopa solidaarsuskorpus ja algatus „DiscoverEU“ aitavad kaasa Euroopa identiteeditunde loomisele. Neid programme tuleks tugevdada ja teha need kättesaadavaks kõigile Euroopa noortele.

Kuid kas nad on tõesti teadlikud sellest, mida Euroopa nende heaks teeb? Meie arvates ei. ELi võime näidata oma mõju ühiskonnale, eriti noortele, peab olema nähtavam ja paremini mõistetav. ELi institutsioonide

otsustel on tohutu mõju ja see peaks innustama noori ELi asjade vastu rohkem huvi tundma. Kuidas? Mul tekib sellega seoses kaks mõtet: ELi institutsioonid peavad saatma silmiavava sõnumi, et ELi tasandi otsused mõjutavad otseselt nende elu. Samuti peaksid nad laiendama programme, mis pakuvad noortele rohkem võimalusi ELi tundma õppida, kogeda ja avastada. See võib suurendada eurooplaste ühtekuuluvustunnet, empaatiat, sidemeid ja sõprust.

Vaatamata ELi eri institutsioonide tohututele pingutustele kodanikeni jõudmiseks ning mitmete kampaaniate ja vahendite märkimisväärsele parandamisele ei saa me öelda, et need on piisavad. Praktikas on need sageli kaugel noorte tegelikkusest.

Kuigi EL on teinud edusamme sotsiaalmeedias ja noortele suunatud kampaaniates, ei ole tema sõnumid ikka veel piisavalt mõistetavad, eriti meie ühiskonna mitmekesiste noorte jaoks. ELi teabevahetust tuleb edasi arendada ja struktureerida, kasutades selleks uusi teavitamismeetodeid: näiteks palgata noorte vabaühendusi noorte hääle saadikuteks, arendada detsentraliseeritud teavitamisplatvorme ja kujundada lugude jutustamise kampaaniaid, mis seovad ELi poliitika arusaadavate igapäevakogemustega. Seejuures on oluline katsetada uusi teabevahetusmeetodeid ning kaasata noori otse kampaaniate ja muu teabevahetuse loomisse ja rakendamisse.

4. Kuidas saame noorte häält võimendada?

Võttes neid tõsiselt ja tunnistades nende väärtust. Institutsioonidel on võim ja suutlikkus noorte häält võimendada, kuid mõnikord puudub valmisolek pakkuda neile ruumi, toetust, võimalusi ja vahendeid nende sisuliseks kaasamiseks. Noorte osalemine ei tohi tähendada lihtsalt lahtrisse linnukese tegemist: noorte kutsumist avalikele üritustele, fotode tegemist sotsiaalmeedia jaoks ja seejärel nende panuse unarusse jätmist. Noorte osalemine peab olema mõjukas, mis tähendab, et noored peavad nägema oma osalemise tulemusi ja sellele järgnevat muutusi.

Noorte hääle võimendamine nõuab institutsioonilist toetust, näiteks noorte esindatust otsustusorganites. See nõuab ka usalduse loomist, mis võtab aega, kvaliteetset ruumi ja protsesse, et koos töötada. Selleks tuleb eraldada piisavalt rahalisi vahendeid ning institutsioonid peavad suutma paremini töötada ja kaasata noori otsuste tegemisse. See nõuab investeringuid, tõelist pühendumist ja aega.

Bruno António on organisatsiooni DYPALL Network tegevdirektor. DYPALL Network on Euroopa kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike omavalitsuste ja teadusasutuste platvorm noorte osaluse edendamiseks kohalikus otsustusprotsessis. Viimased 12 aastat on Bruno töötanud noorteekspertina ja mitme institutsiooni, näiteks Euroopa Komisjoni ja Euroopa Nõukogu väliskonsultandina. Varem oli ta organisatsiooni Youth for Exchange and Understanding peasekretär ning organisatsiooni Cooperativa de Educação, Cooperação e Desenvolvimento (ECOS) tegevdirektor. Ta on lõpetanud sotsiaalhariduse eriala Algarve Ülikoolis Faros Portugalis.

Toimetus

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Käesolevale väljaandele tegid kaastööd

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Dimitra Panagiotou (dm)
Erika Paulinova (ep)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Leonard Mallett (lm)
Marina Aiudi (ma)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanias (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Samantha Falciatori (sf)
Parminder Shah (sp)
Thomas Kersten (tk)

Vastutav koordineerija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Aadress

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

03/2025